

FTEHIM DWAR SPAZJU KOMUNI TAL-AVJAZZJONI

bejn l-Unjoni Ewropea u l-istati Membri tagħha, minn naha waħda, u r-repubblika tal-armenja min-naha l-oħra

WERREJ

Artikolu 1: Għan

Artikolu 2: Definizzjonijiet

TITOLU I: DISPOŻIZZJONIJIET EKONOMIĊI

Artikolu 3: Għoti ta' drittijiet

Artikolu 4: Awtorizzazzjoni tal-operat u permess tekniku

Artikolu 5: Rifjut, revoka, sospensjoni jew limitazzjoni tal-awtorizzazzjoni tal-operat u tal-permess tekniku

Artikolu 6: Investiment fit-trasportaturi bl-ajru

Artikolu 7: Konformità mal-liġijiet u mar-regolamenti

Artikolu 8: Kompetizzjoni ġusta

Artikolu 9: Opportunitajiet kummerċjali

Artikolu 10: Dazji doganali u tassazzjoni

Artikolu 11: Tariffi għall-utenti

Artikolu 12: Prezzijiet u rati tal-biljetti tal-ajru

Artikolu 13: Statistika

TITOLU II: KOOPERAZZJONI REGOLATORJA

Artikolu 14: Sikurezza tal-avjazzjoni

Artikolu 15: Sigurtà tal-avjazzjoni

Artikolu 16: Ġestjoni tat-traffiku tal-ajru

Artikolu 17: Ambjent

Artikolu 18: Responsabbiltà tat-trasportaturi bl-ajru

Artikolu 19: Protezzjoni tal-konsumaturi

Artikolu 20: Sistemi kompjuterizzati ta' prenotazzjoni

Artikolu 21: Aspetti soċjali

TITOLU III: DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI U FINALI

Artikolu 22: Interpretazzjoni u infurzar

Artikolu 23: Kumitat Kongunt

Artikolu 24: Riżoluzzjoni tat-tilwim u arbitraġġ

Artikolu 25: Miżuri ta' salvagwardja

Artikolu 26: Relazzjoni ma' ftehimiet oħra

Artikolu 27: Emendi

Artikolu 28: Terminazzjoni

Artikolu 29: Reġistrazzjoni

Artikolu 30: Dhul fis-seħħ u applikazzjoni proviżorja

Artikolu 31: Testi awtentiċi

ANNEX I: Dispożizzjonijiet tranżizzjonali

ANNEX II: Regoli applikabbli għall-avjazzjoni ċivili

IR-RENJU TAL-BELĠJU,
IR-REPUBBLIKA TAL-BULGARJA,
IR-REPUBBLIKA ĊEKA,
IR-RENJU TAD-DANIMARKA,
IR-REPUBBLIKA FEDERALI TAL-ĠERMANJA,
IR-REPUBBLIKA TAL-ESTONJA,
L-IRLANDA,
IR-REPUBBLIKA ELLENIKA,
IR-RENJU TA' SPANJA,
IR-REPUBBLIKA FRANĊIŻA,
IR-REPUBBLIKA TAL-KROAZJA,
IR-REPUBBLIKA TALJANA,
IR-REPUBBLIKA TA' ĊIPRU,
IR-REPUBBLIKA TAL-LATVJA,
IR-REPUBBLIKA TAL-LITWANJA,
IL-GRAN DUKAT TAL-LUSSEMBURGU,
L-UNGERIJA,
IR-REPUBBLIKA TA' MALTA,
IR-RENJU TAN-NETHERLANDS,
IR-REPUBBLIKA TAL-AWSTRIJA,
IR-REPUBBLIKA TAL-POLONJA,
IR-REPUBBLIKA PORTUGIŻA,
IR-RUMANIJA,
IR-REPUBBLIKA TAS-SLOVENJA,
IR-REPUBBLIKA SLOVAKKA,
IR-REPUBBLIKA TAL-FINLANDJA,
IR-RENJU TAL-IŻVEZJA,

li huma partijiet għat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u għat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, minn hawn 'il quddiem imsejhin "it-Trattati tal-UE", u li huma Stati Membri tal-Unjoni Ewropea, minn hawn 'il quddiem imsejhin b'mod kollettiv bhala "l-Istati Membri tal-UE" jew b'mod individwali bhala "Stat Membru tal-UE",

u l-UNJONI EWROPEA,

minn naħa wahda,

u R-REPUBBLIKA TAL-ARMENJA, minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Armenja",

min-naħa l-oħra,

minn hawn 'il quddiem flimkien imsejha "l-Partijiet",

Billi l-Istati Membri tal-UE u l-Armenja huma partijiet għall-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, li nfetħet għall-iffirmar f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944, flimkien mal-Unjoni Ewropea;

FILWAQT LI JINNOTAW il-Ftehim ta' Shubija u Kooperazzjoni bejn il-Komunitajiet Ewropej u l-Istati Membri tagħhom, minn naha wahda, u r-Repubblika tal-Armenja, min-naha l-oħra, li sar fil-Lussemburgu fit-22 ta' April 1996;

FILWAQT LI JIXTIEQU joħolqu spazju komuni tal-avjazzjoni (minn hawn 'il quddiem imsejha s-"Common Aviation Area - CAA") ibbażat fuq l-ghan ta' ftuħ tal-aċċess għas-swieq tal-Partijiet, b'kundizzjonijiet indaqs ta' kompetizzjoni, b'nondiskriminazzjoni u b'rispett għall-istess regoli – inkluż fl-oqsma tas-sikurezza, is-sigurtà, il-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, il-kompetizzjoni, l-aspetti soċjali u l-ambjent;

FILWAQT LI JIXTIEQU jtejbu s-servizzi bl-ajru u jipromwovu sistema tal-avjazzjoni internazzjonali bbażata fuq in-nondiskriminazzjoni u l-kompetizzjoni miftuħa u ġusta fost it-trasportaturi bl-ajru fis-suq;

FILWAQT LI JIXTIEQU jipromwovu l-interessi tagħhom fir-rigward tat-trasport bl-ajru;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-importanza tal-konnettività effiċjenti tat-trasport bl-ajru fil-promozzjoni tal-kummerċ, tat-turiżmu, tal-investment u tal-iżvilupp ekonomiku u soċjali;

FILWAQT LI JAQBLU li huwa xieraq li r-regoli tas-CAA jkunu bbażati fuq il-leġizlazzjoni rilevanti fis-seħħ fl-Unjoni Ewropea, kif stabbilit fl-Anness II ta' dan il-Ftehim;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li l-konformità shiħa mar-regoli tas-CAA jippermetti lill-Partijiet jiksbu l-vantaġġi kollha tas-CAA inkluż l-aċċess miftuħ għas-swieq u l-massimizzazzjoni tal-benefiċċji għall-konsumaturi u għall-industriji u għall-haddiema taż-żewġ Partijiet;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li l-holqien tas-CAA u l-implimentazzjoni tar-regoli tiegħu ma jstgħux jinkisbu mingħajr arrangamenti tranżizzjonali fejn ikun meħtieġ, u li assistenza adegwata hija importanti f'dan ir-rigward;

FILWAQT LI JIXTIEQU jiżguraw l-oġġla livell ta' sikurezza u ta' sigurtà fit-trasport bl-ajru u filwaqt li jafferimaw it-thassib serju tagħhom fir-rigward ta' atti jew ta' theddidiet kontra s-sigurtà tal-ingenji tal-ajru, li jipperikolaw is-sikurezza tal-persuni jew tal-proprjetà, li jaffettwaw b'mod avvers l-operat tal-ingenji tal-ajru u li jimminaw il-fiduċja tal-vjaġġaturi fis-sikurezza tal-avjazzjoni civili;

FILWAQT LI HUMA DETERMINATI jimmassimizzaw il-benefiċċji potenzjali tal-kooperazzjoni regolatorja u tal-armonizzazzjoni tal-liġijiet u tar-regolamenti rispettivi tagħhom li jkunu applikabbli għall-avjazzjoni civili;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-benefiċċji potenzjali sinifikanti li jstgħu jfegġu minn servizzi bl-ajru kompetittivi u minn industriji vijabbli tat-trasport bl-ajru;

FILWAQT LI JIXTIEQU jkattru kompetizzjoni libera, ġusta u mingħajr distorsjonijiet, filwaqt li jirrikonoxxu li s-sussidji jstgħu jaffettwaw il-kompetizzjoni b'mod avvers u jstgħu jxekklu l-ghanijiet bażiċi ta' dan il-Ftehim, u filwaqt li jirrikonoxxu li fejn ma hemmx kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għat-trasportaturi bl-ajru b'kompetizzjoni libera, ġusta u mingħajr distorsjonijiet, il-benefiċċji potenzjali jaf ma jitwettqux;

FILWAQT LI BIHSIEBHOM jibnu fuq il-qafas ta' ftehimiet u ta' arrangamenti eżistenti bejn il-Partijiet, bl-ghan li jkun hemm aċċess miftuħ għas-swieq u massimizzazzjoni tal-benefiċċji għall-konsumaturi, għall-konsenjaturi, għat-trasportaturi bl-ajru u għall-ajruporti kif ukoll għall-impjegati u għall-komunitajiet tagħhom u għal oħrajn li jibbenefikaw b'mod indirett;

FILWAQT LI JAFFERMAW l-importanza tal-protezzjoni tal-ambjent fl-iżvilupp u fl-implimentazzjoni tal-politika dwar l-avjazzjoni internazzjonali;

FILWAQT LI JAFFERMAW il-htieġa għal azzjonijiet urġenti biex jiġi indirizzat it-tibdil fil-klima u għal kooperazzjoni kontinwa għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra fis-settur tal-avjazzjoni, b'mod konsistenti mal-arrangamenti multilaterali fir-rigward ta' dan il-qasam u mal-istrumenti partikolarment rilevanti tal-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Civili Internazzjonali (minn hawn 'il quddiem imsejha "ICAO") u l-Ftehim ta' Pariġi tat-12 ta' Diċembru 2015 taht il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima;

FILWAQT LI JAFFERMAW l-importanza tal-protezzjoni tal-konsumaturi, inklużi l-protezzjonijiet mogħtija permezz tal-Konvenzjoni għall-Unifikazzjoni ta' Certi Regoli tat-Trasport Internazzjonali bl-Ajru, li saret f'Montreal fit-28 ta' Mejju 1999, u tal-ksib ta' livell xieraq ta' protezzjoni tal-konsumaturi assoċjat mas-servizzi bl-ajru; u filwaqt li jirrikonoxxu l-htieġa għal kooperazzjoni reciproka f'dan il-qasam;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li ż-żieda fl-opportunitajiet kummerċjali mhijiex maħsuba biex timmina x-xogħol jew l-istandards ta'għhom fir-rigward tax-xogħol u filwaqt li jirrikonoxxu l-importanza tad-dimensjoni soċjali tal-avjazzjoni internazzjonali u tal-kunsiderazzjoni tal-effetti tal-aċċess miftuħ għas-swieq fuq ix-xogħol, l-impjegi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol;

FILWAQT LI JINNOTAW l-importanza ta' aċċess aħjar għall-kapital għall-industrija tat-trasport bl-ajru sabiex jiġi żviluppat ulterjorment it-trasport bl-ajru;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU l-benefiċċji potenzjali li jinholqu billi tiġi aġevolata l-adeżjoni ta' pajjiżi terzi f'dan il-Ftehim;

FILWAQT LI JIXTIEQU jikkonkludu ftehim dwar it-trasport bl-ajru, li jkun supplimentari għall-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali;

FTIEHMU KIF ĠEJ:

Artikolu 1

Għan

L-għan ta' dan il-Ftehim huwa l-ħolqien ta' spazju komuni tal-avjazzjoni bejn il-Partijiet li ibbażat fuq il-ftuħ progressiv tas-swieq, il-liberalizzazzjoni tas-sjeda u tal-kontroll tat-trasportaturi bl-ajru, kundizzjonijiet ġusti u ndaq tal-kompetizzjoni, in-nondiskriminazzjoni u regoli komuni, inkluż fl-oqsma tas-sikurezza, is-sigurtà, il-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, l-aspetti soċjali u l-ambjent. Għalhekk, dan il-Ftehim jstabbilixxi r-regoli applikabbli bejn il-Partijiet. Dawn ir-regoli jinkludu d-dispożizzjonijiet stipulati bil-legiżlazzjoni speċifikata fl-Anness II.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, sakemm ma jiġix iddikjarat mod ieħor, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "Ftehim" tfisser dan il-Ftehim, kwalunkwe Anness u Appendiċi tiegħu, u kwalunkwe emenda għalihom;
- (2) "trasport bl-ajru" tfisser it-trasport b'ingeni tal-ajru ta' passiġġieri, ta' bagalji, ta' merkanzija u ta' posta, b'mod separat jew flimkien, offrut lill-pubbliku għal remunerazzjoni jew għall-kiri, inklużi s-servizzi bl-ajru skedati jew mhux skedati;
- (3) "stabbiliment taċ-ċittadinanza" tfisser sejba li turi li trasportatur bl-ajru li jipproponi li jopera servizzi bl-ajru skont dan il-Ftehim jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 4 fir-rigward tas-sjeda, tal-kontroll effettiv u tal-post prinċipali tan-negozju;
- (4) "stabbiliment tal-idoneità" tfisser sejba li turi li trasportatur bl-ajru li jipproponi li jopera servizzi bl-ajru skont dan il-Ftehim ikollu kapacià finanzjarja sodisfaċenti u għarfien espert manigerjali adegwat biex jopera tali servizzi u huwa dispost li jikkonforma mal-liġijiet, mar-regolamenti u mar-rekwiżiti li jirregolaw l-operat ta' tali servizzi;
- (5) "awtorità kompetenti" tfisser l-aġenzija tal-gvern jew l-entità tal-Istat li hija responsabbli għall-funzjonijiet amministrattivi skont dan il-Ftehim;
- (6) "Konvenzjoni" tfisser il-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, li nfethet għall-iffirmar f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944, u tinkludi:
  - (a) kwalunkwe emenda li dahlet fis-seħħ skont l-Artikolu 94(a) tal-Konvenzjoni u li giet ratifikata kemm mill-Armenja kif ukoll mill-Istat Membru tal-UE jew mill-Istati Membri tal-UE skont kif ikun rilevanti għas-sugġett inkwistjoni; u
  - (b) kwalunkwe anness jew kwalunkwe emenda tiegħu li giet adottata skont l-Artikolu 90 tal-Konvenzjoni, sakemm dak l-anness jew dik l-emenda jkunu effettivi fi kwalunkwe mument kemm għall-Armenja u kemm għall-Istat Membru tal-UE jew għall-Istati Membri tal-UE skont kif ikun rilevanti għas-sugġett inkwistjoni;
- (7) "kost shiħ" tfisser il-kost tal-forniment tas-servizz furnut flimkien ma' tariffa raġonevoli għall-kostijiet amministrattivi;
- (8) "trasport internazzjonali bl-ajru" tfisser it-trasport bl-ajru li jgħaddi mill-ispazju tal-ajru fuq it-territorju ta' iktar minn Stat wiehed;

- (9) “post prinċipali tan-negozju” tfisser is-sede ewlenija jew l-uffiċċju rreġistrat ta’ trasportatur bl-ajru fit-territorju tal-Parti li fiha jitwettqu l-funzjonijiet finanzjarji u l-kontroll operazzjonali prinċipali, inkluża l-ġestjoni tal-ajrunavigabbiltà kontinwa tat-trasportatur bl-ajru;
- (10) “waqfa għal finijiet mhux ta’ traffiku” tfisser inżul għal kwalunkwe fini għajr it-tluġh abbord jew il-hatt ta’ passigġieri, ta’ bagalji, ta’ merkanzija jew ta’ posta fit-trasport bl-ajru;
- (11) “il-prezzijiet tal-biljetti tal-ajru” tfisser il-prezzijiet li jridu jithallsu lit-trasportaturi bl-ajru jew lill-aġenti tagħhom jew lil bejjiegha oħra tal-biljetti għat-trasport tal-passigġieri permezz tas-servizzi bl-ajru (inkluż kwalunkwe modalità oħra tat-trasport b’konnessjoni magħhom) u kwalunkwe kundizzjoni li biha japplikaw dawk il-prezzijiet, inklużi r-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet offruti lill-aġenzija u lil servizzi awżiljarji oħra;
- (12) “ir-rati tal-biljetti tal-ajru” tfisser il-prezzijiet li jridu jithallsu għat-trasport tal-merkanzija permezz tas-servizzi bl-ajru (inkluż kwalunkwe modalità oħra tat-trasport b’konnessjoni magħhom) u l-kundizzjonijiet li bihom japplikaw dawk il-prezzijiet, inklużi r-remunerazzjoni u l-kundizzjonijiet offruti lill-aġenzija u lil servizzi awżiljarji oħra;
- (13) “territorju” tfisser, għall-Armenja, it-territorju tar-Repubblika tal-Armenja u, għall-Unjoni Ewropea u għall-Istati Membri tal-UE, it-territorju tal-art, l-ilmijiet interni u l-baħar territorjali tal-Istati Membri tal-UE li għalihom japplikaw it-Trattati tal-UE u bil-kundizzjonijiet stabbiliti fit-Trattati tal-UE, kif ukoll l-ispazju tal-ajru fuqhom;
- (14) “tariffa għall-utenti” tfisser tariffa imposta fuq it-trasportaturi bl-ajru għall-forniment ta’ faċilitajiet jew ta’ servizzi tal-ajruport, ambjentali tal-ajruport, tan-navigazzjoni bl-ajru jew tas-sigurtà tal-avjazzjoni, inklużi s-servizzi u l-faċilitajiet relatati;
- (15) “self-handling” tfisser sitwazzjoni li fiha utent ta’ ajruport jipprovdi direttament għalih innifsu waħda jew iktar mill-kategoriji ta’ servizzi ta’ groundhandling u ma jikkonkludi l-ebda kuntratt ta’ xi deskrizzjoni ma’ parti terza għall-forniment ta’ tali servizzi; għall-fini ta’ din id-definizzjoni, bejniethom l-utenti tal-ajruport ma għandhomx jitqiesu li jkunu partijiet terzi fejn:
- (a) wiehed ikollu l-maġġoranza tal-ishma fl-iehor, jew
- (b) korp wiehed ikollu maġġoranza ta’ ishma f’kull korp;
- (16) “dritt tal-hames libertà” tfisser id-dritt jew il-privileġġ mogħti minn Stat wiehed (l-“Istat tal-Għoti”) lit-trasportaturi bl-ajru ta’ Stat ieħor (“l-Istat tal-Wasla”) biex jiġu pprovduti servizzi internazzjonali tat-trasport bl-ajru bejn it-territorju tal-Istat tal-Għoti u t-territorju ta’ Stat terz, soġġett għall-kundizzjoni li tali servizzi joriġinaw jew jintemmu fit-territorju tal-Istat tal-Wasla;
- (17) “pajjiż terz” tfisser pajjiż li ma huwiex Stat Membru tal-UE jew l-Armenja.

TITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET EKONOMIĊI

Artikolu 3

Għoti ta’ drittijiet

1. Id-drittijiet stabbiliti f’dan l-Artikolu huma soġġetti għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali li jinsabu fl-Anness I ta’ dan il-Ftehim.

Drittijiet tat-traffiku u skeda tar-rotot

2. Kull Parti għandha tagħti lill-Parti l-oħra d-drittijiet li ġejjin għat-tmexxija tat-trasport internazzjonali bl-ajru mit-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra fuq bażi nondiskriminatorja:

(a) id-dritt li jiru fuq it-territorju tagħha mingħajr inżul;

(b) id-dritt li jagħmlu waqfiet fit-territorju tagħha għal finijiet mhux ta’ traffiku;

(c) id-dritt li jwettqu t-trasport internazzjonali bl-ajru skedat u mhux skedat ta' passiġġieri biss, ta' passiġġieri u ta' merkanzija, u ta' merkanzija biss bejn punti ⁽¹⁾ tul ir-rotot li ġejjin:

(i) għat-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni Ewropea:

punti fl-Unjoni Ewropea – punti intermedji fit-territorji tal-imsieħba tal-Politika Ewropea tal-Viċinat ⁽²⁾, il-partijiet għall-Ftehim Multilaterali li jistabbilixxi Żona ta' Avjazzjoni Komuni Ewropea ⁽³⁾, jew l-Istati Membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles ⁽⁴⁾ – punti fl-Armenja – punti lil hinn;

(ii) għat-trasportaturi bl-ajru tal-Armenja:

punti fl-Armenja – punti intermedji fit-territorji tal-imsieħba tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, il-partijiet għall-Ftehim Multilaterali li jistabbilixxi Żona ta' Avjazzjoni Komuni Ewropea, jew l-Istati Membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles – punti fl-Unjoni Ewropea;

(d) id-drittijiet li jkunu speċifikati f'dan il-Ftehim.

Flessibilità operazzjonali

3. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti, fi kwalunkwe titjira jew fit-titjiriet kollha u, meta jagħzlu huma, fir-rotot speċifikati fil-paragrafu 2 jistgħu:

- (a) joperaw titjiriet f'xi waħda mid-direzzjonijiet jew fit-tnejn li huma;
- (b) jikkombinaw numri differenti tat-titjiriet f'operazzjoni waħda ta' inġenju tal-ajru;
- (c) jaqdu lil punti intermedji jew lil punti lil hinn, u lil punti fit-territorji tal-Partijiet fi kwalunkwe kombinazzjoni u fi kwalunkwe ordni skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 2;
- (d) ma jagħmlux waqfiet fi kwalunkwe punt jew f'ċerti punti;
- (e) jittrasferixxu t-traffiku minn kwalunkwe inġenju tal-ajru tagħhom lejn kwalunkwe inġenju tal-ajru iehor tagħhom fi kwalunkwe punt (tibdil tal-gejg);
- (f) jagħmlu waqfiet fi kwalunkwe punt kemm fit-territorju kif ukoll 'il barra mit-territorju ta' waħda mill-Partijiet;
- (g) jittrasportaw it-traffiku ta' tranzitu tul it-territorju tal-Parti l-oħra;
- (h) jikkombinaw it-traffiku fuq l-istess inġenju tal-ajru irrispettivament minn fejn joriġina tali traffiku; u
- (i) jaqdu iktar minn punt wieħed fl-istess servizz (koterminalizzazzjoni).

Il-flessibilità operazzjonali prevista f'dan il-paragrafu tista' tiġi eżerċitata mingħajr limitazzjoni direzzjonali jew ġeografika u mingħajr it-telf ta' xi dritt tat-trasport tat-traffiku li jkun permissibbli skont dan il-Ftehim, diment li:

- (a) is-servizzi tat-trasportaturi bl-ajru tal-Armenja jaqdu punt fl-Armenja;
- (b) is-servizzi tat-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni Ewropea jaqdu punt fl-Unjoni Ewropea.

4. Kull Parti għandha tippermetti lit-trasportaturi bl-ajru jistabbilixxi l-frekwenza u l-kapaċità tat-trasport internazzjonali bl-ajru li joffru abbażi ta' konsiderazzjonijiet kummerċjali fis-suq. B'mod konsistenti ma' dan id-dritt, l-ebda Parti ma għandha tillimita b'mod unilaterali l-volum tat-traffiku, il-frekwenza jew ir-regolarità tas-servizz, ir-rotot, l-orijini jew id-destinazzjoni tat-traffiku, jew it-tip jew it-tipi ta' inġenji tal-ajru li jithaddmu mit-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra, għajr għal raġunijiet doganali, tekniċi, operazzjonali, ambjentali, tas-sikurezza tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru jew tal-protezzjoni tas-saħħa, jew sakemm ma jkunx previst mod iehor f'dan il-Ftehim.

⁽¹⁾ Ir-referenza għal punti f'dan l-Artikolu għandha tintfiehmed bhala ajruporti rikonossuti b'mod internazzjonali.

⁽²⁾ Ara: il-Konklużjonijiet tal-Kunsill tas-16 ta' Ġunju 2003 flimkien mal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-Politika Ewropea tal-Viċinat tat-12 ta' Mejju 2004 approvata mill-Kunsill fil-Konklużjonijiet tiegħu tal-14 ta' Ġunju 2004.

⁽³⁾ Il-Ftehim multilaterali bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, ir-Repubblika tal-Albanija, il-Bożnija-Herzegovina, ir-Repubblika tal-Bulgarija, ir-Repubblika tal-Kroazja, l-Eks-Repubblika Jugoslava tal-Maċedonja, ir-Repubblika tal-Iżlanda, ir-Repubblika tal-Montenegro, ir-Renju tan-Norveġja, ir-Rumanija, ir-Repubblika tas-Serbja, u l-Missjoni ta' Amministrazzjoni Temporanja tan-Nazzjonijiet Uniti fil-Kosovo ⁽¹⁾ dwar l-Istabiliment ta' Żona ta' Avjazzjoni Komuni Ewropea, (ĠU UE L 285, 16.10.2006, p. 3) ⁽²⁾ Skont ir-Riżoluzzjoni 1244 tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU tal-10 ta' Ġunju 1999).

⁽⁴⁾ Ir-Repubblika tal-Iżlanda, il-Principat tal-Liechtenstein, ir-Renju tan-Norveġja u l-Konfederazzjoni Żvizzera.

5. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti jistgħu jaqdu, inkluż fil-qafas tal-arranġamenti ta' kondivizjoni tal-kodiċi, kwalunkwe punt li jinsab f'pajjiż terz li mhuwiex inkluż fir-rotot speċifikati, diment li ma jeżerċitawx id-drittijiet tal-hames libertà.
6. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jitqies li:
- (a) jikkonferixxi lit-trasportaturi bl-ajru tal-Armenja d-dritt li jtellgħu abbord, fi kwalunkwe Stat Membru tal-UE, passiġġieri, bagalji, merkanzija jew posta biex jiġu ttrasportati għal kumpens u li jkunu destinati għal punt ieħor f'dak l-istess Stat Membru;
  - (b) jikkonferixxi lit-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni Ewropea d-dritt li jtellgħu abbord, fit-territorju tal-Armenja, passiġġieri, bagalji, merkanzija jew posta biex jiġu ttrasportati għal kumpens u li jkunu destinati għal punt ieħor fl-Armenja.
7. Fl-eżerċitar tad-drittijiet u tal-obbligi rispettivi tagħhom skont dan il-Ftehim, il-Partijiet ma għandhom iwettqu l-ebda forma ta' diskriminazzjoni bejn it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra, b'mod partikolari minhabba raġunijiet ta' nazzjonalità.
8. Minkejja kwalunkwe dispożizzjoni oħra ta' dan il-Ftehim, kull Parti għandha d-dritt li tirrifjuta l-operazzjoni tat-trasport internazzjonali bl-ajru lejn it-territorju ta' pajjiż terz, minnu jew tulu, li miegħu din il-Parti ma jkollhiex relazzjonijiet diplomatiċi.

Artikolu 4

Awtorizzazzjoni tal-operat u permess tekniku

1. Mal-wasla ta' applikazzjoni għal awtorizzazzjoni tal-operat minn trasportatur bl-ajru ta' waħda mill-Partijiet, il-Parti l-oħra għandha tagħti l-awtorizzazzjonijiet tal-operat u l-permessi tekniċi xierqa b'dewmien procedurali minimu, diment li:
- (a) għal trasportatur bl-ajru tal-Armenja:
    - (i) it-trasportatur bl-ajru jkollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu fl-Armenja, u jkollu liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Armenja;
    - (ii) jiġi eżerċitat u jinżamm kontroll regolatorju effettiv fuq it-trasportatur bl-ajru mill-Armenja wara li jkun inhariġlu ċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru, u l-awtorità kompetenti tkun identifikata b'mod ċar; u
    - (iii) sakemm ma jkunx stabbilit mod ieħor skont l-Artikolu 6, is-sjeda, diretta jew permezz ta' sjeda ta' maġġoranza, tat-trasportatur bl-ajru u l-kontroll effettiv tiegħu jkunu tal-Armenja, jew taċ-ċittadini tagħha, jew it-tnejn li huma;
  - (b) għal trasportatur bl-ajru tal-Unjoni Ewropea:
    - (i) it-trasportatur bl-ajru jkollu l-post prinċipali tan-negozju tiegħu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea u jkollu liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Unjoni Ewropea;
    - (ii) jitwettaq u jinżamm kontroll effettiv tat-trasportatur bl-ajru mill-Istat Membru tal-UE li jkun responsabbli għall-ħruġ taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru tiegħu, u l-awtorità kompetenti tkun identifikata b'mod ċar; u
    - (iii) sakemm ma jkunx stabbilit mod ieħor skont l-Artikolu 6 ta' dan il-Ftehim, is-sjeda, diretta jew permezz ta' sjeda ta' maġġoranza, tat-trasportatur bl-ajru u l-kontroll effettiv tiegħu jkunu ta' Stat Membru wieħed jew aktar tal-UE jew ta' Stati Membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles jew ta' ċittadini tagħhom, jew tat-tnejn li huma;
  - (c) ikun hemm konformità mal-Artikoli 14 u 15; u
  - (d) it-trasportatur bl-ajru jissodisfa l-kundizzjonijiet preskritti skont il-liġijiet u r-regolamenti li normalment japplikaw għall-operat tat-trasport internazzjonali bl-ajru mill-Parti li tikkunsidra l-applikazzjoni.
2. Meta jagħtu l-awtorizzazzjonijiet tal-operat u l-permessi tekniċi, kull Parti għandha tittratta lit-trasportaturi kollha tal-Parti l-oħra mingħajr diskriminazzjoni.

3. Mal-wasla ta' applikazzjoni għal awtorizzazzjoni tal-operat minn trasportatur bl-ajru ta' Parti, il-Parti l-oħra għandha tirrikonoxxi kwalunkwe stabbiliment tal-idoneità jew taċ-ċittadinanza magħmula mill-ewwel Parti fir-rigward ta' dak it-trasportatur bl-ajru daqslikieku dak l-istabbiliment kien sar mill-awtoritajiet kompetenti tagħha stess, u ma għandhiex tistharreġ iktar dwar tali kwistjonijiet, għajr kif previst fit-tieni u t-tielet subparagrafi.

Jekk, wara l-wasla ta' applikazzjoni għal awtorizzazzjoni tal-operat minn trasportatur bl-ajru, jew wara l-ghoti ta' tali awtorizzazzjoni, l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti riċeventi jkollhom thassib speċifiku li, minkejja l-istabbiliment li sar mill-Parti l-oħra, xi kundizzjoni preskritta fil-paragrafu 1 għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet tal-operat jew ta' permessi tekniċi xierqa ma gietx issodisfata, il-Parti riċeventi għandha minnufih tavża lill-Parti l-oħra, u tagħti raġunijiet sostantivi għat-thassib tagħha. F'dak il-każ, kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' titlob għal konsultazzjonijiet, li jistgħu jinkludu r-rappreżentanti tal-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet, jew informazzjoni addizzjonali rilevanti għat-thassib, u t-talba għal konsultazzjoni għandha tintlaqa' mill-iktar fis possibbli. Jekk il-kwistjoni tibqa' ma tissolviex, kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' tressaq il-kwistjoni quddiem il-Kumitat Kongunt imsemmi fl-Artikolu 23 ("il-Kumitat Kongunt").

Dan il-paragrafu ma jkoprix ir-rikonoxximent tal-istabbilimenti b'rabta maċ-ċertifikati jew il-liċenzji dwar is-sikurezza, l-arranġamenti dwar is-sigurtà, jew il-kopertura tal-assigurazzjoni.

Artikolu 5

Rifjut, revoka, sospensjoni jew limitazzjoni tal-awtorizzazzjoni tal-operat u permess tekniċu

1. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjonijiet tal-operat jew il-permessi tekniċi jew inkella tirrifjuta, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-operazzjonijiet ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra fejn:

(a) għal trasportatur bl-ajru tal-Armenja:

- (i) it-trasportatur bl-ajru ma jkollux il-post prinċipali tan-negozju tiegħu fl-Armenja jew ma jkollux liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Armenja;
- (ii) il-kontroll regolatorju effettiv tat-trasportatur bl-ajru ma jkunx eżerċitat jew ma jinżammx mill-Armenja, fejn l-Armenja tkun responsabbli għall-hruġ taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru tiegħu jew l-awtorità kompetenti ma tkunx identifikata b'mod ċar; jew
- (iii) sakemm ma jkunx stabbilit mod ieħor skont l-Artikolu 6, is-sjeda, diretta jew permezz ta' sjeda ta' maġġoranza, tat-trasportatur bl-ajru jew il-kontroll effettiv tiegħu ma jkunux tal-Armenja, jew taċ-ċittadini tagħha, jew it-tnejn li huma;

(b) għal trasportatur bl-ajru tal-Unjoni Ewropea:

- (i) it-trasportatur bl-ajru ma jkollux il-post prinċipali tan-negozju tiegħu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea jew ma jkollux liċenzja valida tal-operat skont il-liġi tal-Unjoni Ewropea;
- (ii) il-kontroll regolatorju effettiv tat-trasportatur bl-ajru ma jkunx eżerċitat jew ma jinżammx mill-Istat Membru tal-UE li jkun responsabbli għall-hruġ taċ-ċertifikat tal-operatur tal-ajru tiegħu jew l-awtorità kompetenti ma tkunx identifikata b'mod ċar; jew
- (iii) sakemm ma jkunx stabbilit mod ieħor skont l-Artikolu 6, is-sjeda, diretta jew permezz ta' sjeda ta' maġġoranza, tat-trasportatur bl-ajru jew il-kontroll effettiv tiegħu ma jkunux ta' Stat Membru jew ta' Stati Membri tal-Unjoni Ewropea jew tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Fieles jew ta' ċittadini ta' tali Stati, jew it-tnejn li huma;

(c) ma jkunx hemm konformità fl-Artikoli 8, 14 u 15; jew

(d) it-trasportatur bl-ajru ma jkunx ikkonforma mal-liġijiet u mar-regolamenti msemmija fl-Artikolu 7 jew mal-liġijiet u mar-regolamenti li normalment japplikaw għall-operat tat-trasport internazzjonali bl-ajru mill-Parti li tikkunsidra l-applikazzjoni.

2. Sakemm ma jkunx essenzjali li tittiehed azzjoni immedjata biex jiġi evitat nuqqas ulterjuri ta' konformità mal-punt (c) jew (d) tal-paragrafu 1, id-drittijiet stabbiliti b'dan l-Artikolu għandhom jiġu eżerċitati biss wara konsultazzjoni mal-Parti l-oħra.

3. Dan l-Artikolu ma jillimitax id-drittijiet ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet li tirrifjuta, tirrevoka, tissospendi, tillimita jew timponi kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjoni tal-operat jew fuq il-permess tekniku ta' trasportatur jew ta' trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra skont l-Artikoli 14 jew 15.

Artikolu 6

Investiment fit-trasportaturi bl-ajru

1. Minkejja l-Artikoli 4 u 5, u wara li l-Kumitat Kongunt jivverifika skont l-Artikolu 23(8) li, skont il-liġijiet rispettivi tagħhom, kull waħda mill-Partijiet u/jew iċ-ċittadini tagħhom jistgħu jiksbu s-jieda ta' maġġoranza jew il-kontroll effettiv ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra, il-Partijiet jistgħu jippermettu s-sjieda ta' maġġoranza jew il-kontroll effettiv ta' trasportatur bl-ajru tal-Armenja mill-Istati Membri tal-UE jew taċ-ċittadini tagħhom, jew ta' trasportatur bl-ajru tal-Unjoni Ewropea mill-Armenja jew iċ-ċittadini tagħha, skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

2. B'rabta mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-investimenti fit-trasportaturi bl-ajru mill-Partijiet jew miċ-ċittadini tagħhom għandhom jiġu permessi individwalment bis-saħħa ta' deċiżjoni minn qabel tal-Kumitat Kongunt skont l-Artikolu 23(2).

Dik id-deċiżjoni għandha tispeċifika l-kundizzjonijiet assoċjati mal-operat tas-servizzi miftiehma skont dan il-Ftehim u mas-servizzi ta' bejn il-pajjiżi terzi u l-Partijiet. L-Artikolu 23(11) ma għandux japplika għal dik id-deċiżjoni.

Artikolu 7

Konformità mal-liġijiet u mar-regolamenti

1. Meta inġenju tal-ajru jidhol, jgħaddi jew jitlaq fit-/mit-territorju ta' Parti waħda, it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra li jkunu involuti fit-trasport internazzjonali bl-ajru għandhom jikkonformaw mal-liġijiet u mar-regolamenti applikabbli f'dak it-territorju b'rabta mal-ammissjoni, mat-tluq jew mal-operat mit-/fit-territorju tagħha.

2. Meta inġenju tal-ajru jidhol, jgħaddi jew jitlaq fit-/mit-territorju ta' Parti waħda, il-liġijiet u r-regolamenti applikabbli f'dak it-territorju b'rabta mal-ammissjoni, mal-operat jew mat-tluq fit-/mit-territorju tagħha ta' passiġġieri, ta' membri tal-ekwipaġġ, ta' bagalji, ta' merkanzija jew ta' posta abbord (inklużi r-regolamenti marbuta mad-dhul, mal-awtorizzazzjoni, mal-immigrazzjoni, mal-passaporti, mad-dwana u mal-kwarantina, jew fil-każ tal-posta, ir-regolamenti dwar il-posta) għandhom jiġu osservati minnhom, jew fisem tali passiġġieri, membri tal-ekwipaġġ, bagalji, merkanzija u posta tat-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra.

3. Il-Partijiet għandhom jagħtu permess, fit-territorju rispettiv tagħhom, lit-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra biex jiehdu miżuri biex jiġi żgurat li jiġu ttrasportati biss persuni bid-dokument tal-ivvjaġġar mehtieġa għad-dhul fit-territorju tal-Parti l-oħra jew għal tranżitu minnu.

Artikolu 8

Kompetizzjoni ġusta

1. Il-Partijiet jirrikonoxxu li huwa l-għan kongunt tagħhom li jkun hemm ambjent ġust u kompetittiv u opportunitajiet ġusti u ndaqs għall-kumpaniji involuti fis-servizzi tat-trasport bl-ajru taż-żewġ Partijiet biex jikkompetu fl-operat tas-servizzi miftiehma fir-rotot speċifikati. Għalhekk, il-Partijiet għandhom jiehdu l-miżuri xierqa kollha biex jiżguraw li dan l-għan jiġi infurzat bis-shih.

2. Il-Partijiet huma tal-fehma li l-kompetizzjoni libera, ġusta u mingħajr distorsjonijiet hija importanti għall-promozzjoni tal-għanijiet ta' dan il-Ftehim u jnnotaw li l-eżistenza ta' liġijiet komprensivi dwar il-kompetizzjoni u ta' awtorità indipendenti tal-kompetizzjoni kif ukoll l-infurzar sod u effettiv tal-liġijiet rispettivi dwar il-kompetizzjoni huma importanti għall-forniment effiċjenti tas-servizzi tat-trasport bl-ajru. Il-liġijiet dwar il-kompetizzjoni ta' kull Parti li jindirizzaw il-problemi koperti b'dan l-Artikolu, kif emendat minn żmien għall-iejhor, għandhom japplikaw għall-operat tat-trasportaturi bl-ajru fil-ġurisdizzjoni tal-Parti rispettiva. Il-Partijiet jikkondividu l-għanijiet ta' kompatibbiltà u ta' konverġenza tal-liġi dwar il-kompetizzjoni u tal-applikazzjoni effettiva tagħha. Il-Partijiet se jikkooperaw kif ikun xieraq u fejn ikun rilevanti fir-rigward tal-applikazzjoni effettiva tal-liġi dwar il-kompetizzjoni, inkluż billi jippermettu d-divulgazzjoni, skont ir-regoli u l-ġurisprudenza rispettivi tagħhom, mill-kumpaniji rispettivi tagħhom jew minn ċittadini oħra, ta' informazzjoni pertinenti għal azzjoni fir-rigward ta' liġi dwar il-kompetizzjoni mill-awtoritajiet tal-kompetizzjoni tal-Parti l-oħra.

3. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jaffettwa, jillimita jew ixekkel b'xi mod l-awtorità u s-setgħat tal-awtoritajiet tal-kompetizzjoni u tal-qrati rilevanti ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet (u tal-Kummissjoni Ewropea), u l-kwistjonijiet kollha marbuta mal-infurzar tal-liġi dwar il-kompetizzjoni għandhom ikompli jaqgħu taħt il-kompetenza esklużiva ta' dawk l-awtoritajiet u l-qrati. Għalhekk, kwalunkwe azzjoni meħuda skont dan l-Artikolu minn xi Parti għandha tkun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe azzjoni meħuda possibbilment minn dawk l-awtoritajiet u l-qrati.

4. Kwalunkwe azzjoni meħuda skont dan l-Artikolu għandha taqa' taħt ir-responsabbiltà esklużiva tal-Partijiet u għandha tiġi diretta b'mod esklużiv lejn il-Parti l-oħra jew lejn il-kumpaniji li jipprovdu servizzi tat-trasport bl-ajru lejn il-Partijiet jew minnhom. Tali azzjoni ma għandhiex tkun soġġetta għall-proċedura tar-riżoluzzjoni tat-tilwim prevista fl-Artikolu 24.

5. Kull Parti għandha telimina l-forom kollha ta' diskriminazzjoni jew ta' prattiki ingusti li jaffettwaw b'mod avvers l-oportunitajiet ġusti u ndaq tal-kumpaniji involuti fis-servizzi tat-trasport bl-ajru tal-Parti l-oħra biex jikkompetu fil-forniment tas-servizzi tat-trasport bl-ajru.

6. L-ebda Parti ma għandha tipprovdi jew tippermetti sussidji jew appoġġ pubbliċi lil xi kumpanija jekk dawn is-sussidji jew l-appoġġ jaffettwaw b'mod sinifikanti u avvers l-oportunitajiet ġusti u ndaq tal-kumpaniji tal-Parti l-oħra biex jikkompetu fil-forniment tas-servizzi tat-trasport bl-ajru. Tali sussidji jew appoġġ pubbliċi jistgħu jinkludu, iżda mhumiex limitati għal: sussidjar inkroċjat; it-tpaċija tat-telf operazzjonali; il-forniment ta' kapital; għotjiet; garanziji; self jew assigurazzjoni b'termini privileġġati; protezzjoni minn falliment; rinunzja tal-irkupru ta' ammonti dovuti; rinunzja ta' ritorn normali fuq fondi pubbliċi investiti; helsien mit-taxxa jew eżenzjonijiet tat-taxxa; kumpens għal piżijiet finanzjarji imposti minn awtoritajiet pubbliċi; u aċċess fuq bażi diskriminatorja jew mhux kummerċjali ta' faċilitajiet u ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru jew tal-ajruport, tal-fjuwil, tal-groundhandling, tas-sigurtà, tas-sistemi kompjuterizzati ta' riżervazzjoni, tal-allokazzjoni ta' slots jew ta' faċilitajiet u ta' servizzi relatati oħra meħtieġa għall-operat tas-servizzi bl-ajru.

7. Jekk Parti tipprovdi sussidji jew appoġġ pubbliċi lil kumpanija, għandha tiżgura t-trasparenza ta' tali miżuri permezz ta' mezz xierqa, li jistgħu jinkludu li l-kumpanija tkun meħtieġa tidentifika s-sussidju jew l-appoġġ b'mod ċar u separat fil-kontijiet tagħha.

8. Kull Parti għandha, fuq it-talba tal-Parti l-oħra, tipprovdi lill-Parti l-oħra fi żmien raġonevoli r-rapporti finanzjarji marbuta mal-entitajiet taħt il-ġurisdizzjoni tal-ewwel Parti, u kwalunkwe informazzjoni oħra ta' din ix-xorta li tista' tintalab b'mod raġonevoli mill-Parti l-oħra sabiex tiżgura li hemm konformità ma'd-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu. Dan jista' jinkludi informazzjoni dettaljata b'rabta mas-sussidji jew mal-appoġġ. Tali informazzjoni tista' tkun soġġetta għal trattament kunfidenzjali mill-Parti li titlob l-aċċess għall-informazzjoni.

9. Mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe azzjoni meħuda mill-awtorità tal-kompetizzjoni jew mill-qorti rilevanti għall-infurzar tar-regoli msemmija fil-paragrafi 5 u 6:

(a) jekk Parti waħda ssib li kumpanija qed tkun soġġetta għal diskriminazzjoni jew għal prattiki ingusti skont it-tifsira tal-paragrafu 5 jew 6 u li dan jista' jiġi ssożanzjat, din tista' tippreżenta l-osservazzjonijiet tagħha bil-miktub lill-Parti l-oħra. Wara li tinforma lill-Parti l-oħra, Parti waħda tista' wkoll tavvicina lill-entitajiet tal-gvern responsabbli fit-territorju tal-Parti l-oħra, inklużi l-entitajiet fil-livelli centrali, reġjonali, provinċjali jew lokali, biex tiddiskuti l-kwistjonijiet relatati ma' dan l-Artikolu. Barra minn hekk, Parti waħda tista' titlob għal konsultazzjonijiet dwar din il-kwistjoni mal-Parti l-oħra bil-ħsieb li l-problema tissolva. Tali konsultazzjonijiet għandhom jibdew fi żmien 30 jum mill-wasla tat-talba. Sadanittant, il-Partijiet għandhom jiskambjaw biżżejjed informazzjoni li tippermetti li jsir eżami shih tat-thassib espress minn waħda mill-Partijiet.

(b) jekk il-Partijiet ma jaslux għal soluzzjoni tal-kwistjoni permezz ta' konsultazzjonijiet fi żmien 30 jum mill-bidu tal-konsultazzjonijiet jew il-konsultazzjonijiet ma jibdewx fi żmien perijodu 30 jum mill-wasla tat-talba li tikkonċerna allegazzjoni ta' ksur tal-paragrafu 5 jew 6, il-Parti li tkun talbet għall-konsultazzjoni għandu jkollha d-dritt li tissospendi l-eżerċitar tad-drittijiet speċifikati f'dan il-Ftehim mill-kumpaniji kkonċernati tal-Parti l-oħra billi tirrifjuta, tirrevoka jew tissospendi l-awtorizzazzjoni/il-permess tal-operat, jew li timponi tali kundizzjonijiet kif tqis li jkun meħtieġ fir-rigward tal-eżerċitar ta' tali drittijiet, jew li timponi dazji jew li tiehu azzjonijiet oħra. Kwalunkwe azzjoni meħuda skont dan il-paragrafu għandha tkun xierqa, proporzjonata u ristretta fir-rigward tal-ambitu u d-durata ta' dak li jkun meħtieġ strettament.

10. Kull Parti għandha tapplika b'mod effettiv il-liġijiet tal-antitrust skont il-paragrafu 2, u għandha tipprojbixxi lil kumpaniji milli:

- (a) flimkien ma' kwalunkwe kumpanija ohra, tidhol fi ftehimiet, tiegħu deċiżjonijiet jew tkun involuta fi Prattiki miftiehma li jistgħu jaffettwaw is-servizzi tat-trasport bl-ajru lejn/minn dik il-Parti u li l-ghan jew l-effett tagħhom ikunu l-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorsjoni tal-kompetizzjoni. Din il-projbizzjoni tista' tiġi ddikjarata mhux applikabbli fejn tali ftehimiet, deċiżjonijiet jew Prattiki jikkontribwixxu għat-titjib tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni ta' servizzi jew għall-promozzjoni tal-progress tekniku jew ekonomiku, filwaqt li l-konsumaturi jithallielhom sehem ġust mill-benefiċċju li jirriżulta, u: (i) ma jimponux fuq il-kumpaniji kkonċernati restrizzjonijiet li ma jkunux indispensabbli għall-ksib ta' dawn l-ghanijiet; (ii) ma jagħtux lil dawn il-kumpaniji l-possibbiltà li jeliminaw il-kompetizzjoni fir-rigward ta' parti sostanzjali tas-servizzi inkwistjoni, u
- (b) ma jabbużawx minn pożizzjoni dominanti b'mod li jista' jaffettwa s-servizzi tat-trasport bl-ajru lejn/minn dik il-Parti.
11. Kull Parti għandha tinkariga lill-awtorità tal-kompetizzjoni jew lill-qorti rilevanti u indipendenti b'mod esklużiv bl-infurzar tar-regoli dwar l-antitrust imsemmija fil-paragrafu 10.

12. Mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe azzjoni mehuda mill-awtorità tal-kompetizzjoni jew mill-qorti rilevanti għall-infurzar tar-regoli msemmija fil-paragrafu 10, jekk Parti waħda ssib li kumpanija ġgarrab hsara minhabba l-allegazzjoni ta' ksur tal-paragrafu 10 u li dan jista' jiġi s-sostanzjat, din tista' tippreżenta osservazzjonijiet bil-miktub lill-Parti l-oħra. Wara li tinforma lill-Parti l-oħra, Parti waħda tista' wkoll tavvicina lill-entitajiet tal-gvern responsabbli fit-territorju tal-Parti l-oħra, inklużi l-entitajiet fil-livelli ċentrali, reġjonali, provinċjali jew lokali, biex tiddiskuti l-kwistjonijiet relatati ma' dan l-Artikolu. Barra minn hekk, Parti waħda tista' titlob għal konsultazzjonijiet dwar din il-kwistjoni mal-Parti l-oħra bil-hsieb li l-problema tissolva. Tali konsultazzjonijiet għandhom jibdew fi żmien perijodu 30 jum mill-wasla tat-talba. Sadanittant, il-Partijiet għandhom jiskambjaw biżżejjed informazzjoni li tippermetti li jsir eżami shiħ tat-thassib espress minn waħda mill-Partijiet.

13. Jekk il-Partijiet ma jaslux għal soluzzjoni tal-kwistjoni permezz ta' konsultazzjonijiet fi żmien 30 jum mill-bidu tal-konsultazzjonijiet jew il-konsultazzjonijiet ma jibdewx fi żmien perijodu 30 jum mill-wasla tat-talba li tikkonċerna allegazzjoni ta' ksur tal-paragrafu 10, u diment li l-awtorità tal-kompetizzjoni jew il-qorti kompetenti rilevanti tkun sabet ksur tal-antitrust, il-Parti li tkun talbet għall-konsultazzjoni għandu jkollha d-dritt li tissospendi l-eżerċitar tad-drittijiet speċifikati f'dan il-Ftehim mill-kumpaniji kkonċernati tal-Parti l-oħra billi tirrifjuta, tirrevoka jew tissospendi l-awtorizzazzjoni/il-permess tal-operat, jew li timponi tali kundizzjonijiet kif tqis li jkun meħtieġ fir-rigward tal-eżerċitar ta' tali drittijiet, jew li timponi dazji jew li tiegħu azzjonijiet ohra. Kwalunkwe azzjoni mehuda skont dan il-paragrafu għandha tkun xierqa, proporzjonata u ristretta fir-rigward tal-ambitu u d-durata ta' dak li jkun meħtieġ strettament.

Artikolu 9

Opportunitajiet kummerċjali

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-reqwiziti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati f l-Anness II, Parti A.
2. Il-Partijiet jaqblu li l-ostakli għat-twettiq tan-negozju li jiltaqgħu magħhom l-operaturi kummerċjali jxekklu l-benefiċċji li jridu jinkisbu b'dan il-Ftehim. Għaldaqstant, il-Partijiet għandhom ikunu involuti fi proċess effettiv u reċiproku għat-tneħħija tal-ostakli għat-twettiq tan-negozju li jiltaqgħu magħhom l-operaturi kummerċjali taż-żewġ Partijiet, fejn tali ostakli jistgħu jxekklu l-operazzjonijiet kummerċjali jew johlqu distorsjonijiet tal-kompetizzjoni jew jaffettwaw l-opportunitajiet indaqs biex jikkompetu.
3. It-trasportaturi bl-ajru taż-żewġ Partijiet ma għandhomx ikunu meħtieġa jkollhom sponsor lokali.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jiżviluppa proċess ta' kooperazzjoni fir-rigward tat-twettiq tan-negozju u tal-opportunitajiet kummerċjali, għandu jimmonitorja l-progress fl-indirizzar b'mod effettiv tal-ostakli għat-twettiq tan-negozju li jiltaqgħu magħhom l-operaturi kummerċjali u għandu jirrieżamina b'mod regolari l-iżviluppi, inkluż fir-rigward ta' tibdil leġiżlattiv u regolatorju. Skont l-Artikolu 23, Parti tista' titlob li tiġi organizzata laqgħa tal-Kumitat Kongunt sabiex tiġi diskussa kwalunkwe kwistjoni relatata mal-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.
5. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti għandu jkollhom id-dritt li jstabbilixxu liberament uffiċċji u faċilitajiet fit-territorju tal-Parti l-oħra fejn tali uffiċċji u faċilitajiet huma meħtieġa għall-forniment tat-trasport bl-ajru u għall-promozzjoni u għall-bejgħ ta' attivitajiet tat-trasport bl-ajru u ta' attivitajiet relatati ohra, inkluż id-dritt li jbigħu u li joħorġu kwalunkwe biljett jew polza tal-vjeġġ bl-ajru, tagħhom stess jew ta' xi trasportatur bl-ajru ieħor.

6. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti għandhom ikunu intitolati, skont il-liġijiet u r-regolamenti tal-Parti l-oħra fir-rigward tad-dhul, ir-residenza, u l-impjeg, li jgħibu u li jżommu fit-territorju tal-Parti l-oħra, persunal manigerjali, tal-bejgħ, tekniku, operazzjonali, u persunal speċjalista ieħor li jkun meħtieġ biex jappoġġa l-forniment tat-trasport bl-ajru. Iz-żewġ Partijiet għandhom jiffaċilitaw u jhaffu l-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet tal-impjeg, fejn ikunu meħtieġa, għall-persunal li jkun impjegat fl-uffiċċji skont dan il-paragrafu, inkluż dak li jwettaq ċerti kompiti temporanji li ma jaqbzux id-90 jum, soġġett għal-liġijiet u għar-regolamenti rilevanti fis-seħh.

7. Mingħajr preġudizzju għat-tieni subparagrafu, b'rabta mal-groundhandling fit-territorju tal-Parti l-oħra, kull trasportatur bl-ajru għandu jkollu:

(a) id-dritt li jwettaq il-groundhandling tiegħu stess (self-handling); jew

(b) id-dritt li jagħzel minn fost il-fornituri li jikkompetu ma' xulxin, inklużi trasportaturi bl-ajru oħra, li jipprovdu servizzi shaħ jew parzjali ta' groundhandling fejn tali forniture jingħataw aċċess għas-suq abbażi tal-liġijiet u tar-regolamenti ta' kull Parti, u fejn tali forniture jkunu preżenti fis-suq.

Id-drittijiet skont il-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu għandhom ikunu soġġetti biss għal restrizzjonijiet speċifiċi ta' disponibbiltà ta' spazju jew ta' kapaċità li jirriżultaw mill-hteġa li tinzamm is-sikurezza fl-operat tal-ajruport. Fejn tali restrizzjonijiet jillimitaw, jipprevjenu jew jipprekludu s-self-handling u fejn ma jkunx hemm kompetizzjoni effettiva bejn il-fornituri li jipprovdu s-servizzi ta' groundhandling, il-Parti rilevanti għandha tiżgura li dawn is-servizzi kollha jkunu disponibbli għat-trasportaturi bl-ajru kollha kemm fuq bażi ugwali u kemm fuq bażi adegwata; il-prezzijiet ta' dawn is-servizzi għandhom jiġu stabbiliti skont kriterji rilevanti, oġġettivi, trasparenti u ta' nondiskriminazzjoni.

8. Kull furnitur ta' servizzi ta' groundhandling, kemm jekk ikun trasportatur bl-ajru u kemm jekk ma jkunx, għandu jkollu d-dritt, fir-rigward tal-groundhandling fit-territorju tal-Parti l-oħra, li jipprovdi servizzi ta' groundhandling għal trasportaturi bl-ajru li joperaw fl-istess ajruport, fejn dan ikun awtorizzat u konsistenti mal-liġijiet u mar-regolamenti applikabbli.

9. Kull Parti għandha tiżgura li r-regolamenti, il-linji gwida u l-proċeduri tagħha għall-allokazzjoni ta' slots fl-ajruporti fit-territorju tagħha jiġu applikati b'mod indipendenti, trasparenti, effettivi, f'waqtu u mingħajr diskriminazzjoni.

10. In-notifika tal-pjanijiet, tal-programmi jew tal-iskedi operazzjonali għall-operat tas-servizzi bl-ajru skont dan il-Ftehim tista' tkun meħtieġa minn Parti waħda għal finijiet ta' informazzjoni biss sabiex ikun jista' jiġi vverifikat li d-drittijiet mogħtija skont dan il-Ftehim jiġu rrispettati. Jekk Parti teħtieġ tali notifika, għandha timminimizza l-piżijiet amministrattivi tar-reqwiżiti ta' notifika u tal-proċeduri dwar l-intermedjarji tat-trasport bl-ajru u dwar it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra.

11. Kwalunkwe trasportatur bl-ajru ta' kull Parti jista' jkun involut fil-bejgħ ta' servizzi tat-trasport bl-ajru u ta' servizzi relatati oħra fit-territorju tal-Parti l-oħra b'mod dirett jew, skont id-diskrezzjoni tat-trasportatur bl-ajru, permezz tal-aġenti tal-bejgħ tiegħu, permezz ta' intermedjarji oħra li jkunu maħtura mit-trasportatur bl-ajru, permezz tal-internet jew permezz ta' kwalunkwe mezz ieħor disponibbli. Kull trasportatur bl-ajru għandu jkollu d-dritt li jbigħ tali servizzi tat-trasport u servizzi relatati, u kwalunkwe persuna għandha tkun libera li tixtri tali servizzi tat-trasport u servizzi relatati, bil-munita ta' dak it-territorju jew b'munita li jistgħu jiġu kkonvertiti liberament.

12. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti għandhom jithallew iħallsu għall-ispejjeż lokali, inkluż ix-xiri ta' fjuwil u l-pagament tat-tariffi tal-ajruport fit-territorju tal-Parti l-oħra fil-munita lokali. Skont id-diskrezzjoni tagħhom, it-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti jistgħu jħallsu għal dawn l-ispejjeż fit-territorju tal-Parti l-oħra b'munita li jistgħu jiġu kkonvertiti liberament skont ir-rata tal-kambju tas-suq.

13. Kull trasportatur bl-ajru għandu jkollu d-dritt, fuq talba, iwettaq konverżjoni f'munita li jistgħu jiġu kkonvertiti liberament u jwettaq rimessa fi kwalunkwe żmien, bi kwalunkwe mod, tad-dhul lokali mit-territorju tal-Parti l-oħra lejn il-pajjiż tal-għażla tiegħu. Il-konverżjoni u r-rimessa għandhom ikunu permessi minnufih mingħajr restrizzjonijiet jew tassazzjoni fir-rigward tagħhom bir-rata tal-kambju tas-suq applikabbli għat-tranzazzjonijiet u għar-rimessa attwali fid-data li t-trasportatur bl-ajru jagħmel l-applikazzjoni inizjali għal rimessa u ma għandhomx ikunu soġġetti għal xi tariffi għajr dawk li jiġu imposti normalment mill-banek talli jwettqu tali konverżjoni jew rimessa.

14. Waqt l-operat jew il-forniment tas-servizzi skont dan il-Ftehim, kwalunkwe trasportatur bl-ajru ta' Parti waħda jista' jidhul f'arranġamenti ta' kummerċjalizzazzjoni kooperattiva, bħal pereżempju arranġamenti ta' mblukkar tal-isparzju jew ta' code-sharing, ma':

(a) xi trasportatur jew trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet;

- (b) xi trasportatur jew trasportaturi bl-ajru ta' pajjiż terz; u
- (c) xi fornitur tat-trasport fuq xi superfiċe (tal-art jew marittimu) ta' kwalunkwe pajjiż;

diment li (i) it-trasportatur tal-operat ikollu d-drittijiet xierqa tat-traffiku, (ii) it-trasportaturi tal-kummerċjalizzazzjoni jkollhom id-drittijiet sottostanti xierqa tar-rotot u (iii) l-arrangamenti jissodisfaw ir-rekwiżiti marbuta mas-sikurezza u mal-kompetizzjoni li normalment jiġu applikati għal tali arrangamenti.

15. Fir-rigward tal-bejgħ tat-trasport tal-passiġġieri li jinvolvi arrangamenti ta' kummerċjalizzazzjoni kooperattiva, ix-xerrej għandu jkun infurmat waqt il-bejgħ, jew inkella fiċ-check-in, jew qabel jitla' abbord għal titjira konnessa fejn ma jkunx meħtieġ check-in, dwar liema fornituri tat-trasport se jkunu qed joperaw kull settur tas-servizz.

16. Fir-rigward tat-trasport tal-passiġġieri, il-fornituri tat-trasport fuq xi superfiċe ma għandhomx ikunu soġġetti għal liġijiet u għal regolamenti li jirregolaw it-trasport bl-ajru biss minhabba li tali trasport fuq xi superfiċe jkun qed jitwettaq minn trasportatur bl-ajru f'ismu stess.

17. Minkejja kwalunkwe dispożizzjoni oħra ta' dan il-Ftehim, it-trasportaturi bl-ajru u l-fornituri indiretti tat-trasport ta' merkanzija tal-Partijiet għandhom jithallew, mingħajr restrizzjoni, jużaw b'konnessjoni mat-trasport internazzjonali bl-ajru kwalunkwe trasport fuq xi superfiċe ta' merkanzija lejn jew minn xi punti fit-territorji tal-Partijiet, jew f'pajjiżi terzi, inkluż it-trasport lejn l-ajruporti kollha rikonoxxuti internazzjonalment, jew minnhom, b'faċilitajiet doganali, u inkluż, fejn ikun applikabbli, id-dritt tat-trasport ta' merkanzija li tkun għadha soġġetta għal kontroll doganali skont il-liġijiet u r-regolamenti applikabbli. Tali merkanzija, kemm jekk tkun qed tiġi ttrasportata fuq xi superfiċe jew bl-ajru, għandu jkollha aċċess għall-ipproċessar u għall-faċilitajiet doganali tal-ajruport. It-trasportaturi bl-ajru jistgħu jagħzlu li jwettqu t-trasport fuq xi superfiċe tagħhom stess jew li jipprovduh permezz ta' arrangamenti ma' trasportaturi oħra fuq xi superfiċe, inkluż it-trasport fuq xi superfiċe li jkun operat minn trasportaturi bl-ajru oħra u minn fornituri indiretti tat-trasport ta' merkanzija bl-ajru. Tali servizzi intermodali tal-merkanzija jistgħu jiġu offruti bi prezz uniku, għat-trasport bl-ajru u fuq xi superfiċe f'daqqa, diment li l-konsenjaturi tal-merkanzija ma jiġux imqarraq dwar il-fatti li jikkonċernaw tali trasport.

18. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti għandhom ikunu intitolati jidhlu f'arrangamenti ta' frankiġja jew ta' markar korporattiv ma' kumpaniji, inklużi t-trasportaturi bl-ajru, taż-żewġ Partijiet jew ta' pajjiżi terzi, diment li t-trasportaturi bl-ajru jkollhom l-awtorità xierqa u jissodisfaw il-kundizzjonijiet preskritti skont il-liġijiet u r-regolamenti li jiġu applikati normalment mill-Partijiet għal tali arrangamenti, b'mod partikolari dawk li jeħtieġu d-divulgazzjoni tal-identità tat-trasportatur bl-ajru li qed jopera s-servizz.

19. It-trasportaturi bl-ajru ta' kull Parti jistgħu jidhlu f'arrangamenti għall-forniment ta' inġenju tal-ajru bl-ekwipaġġ jew mingħajr l-ekwipaġġ għall-operat tat-trasportatur internazzjonali bl-ajru ma':

- (a) xi trasportatur jew trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet; u
- (b) xi trasportatur jew trasportaturi bl-ajru ta' pajjiż terz,

diment li l-partecipanti kollha ftali arrangamenti jkollhom l-awtorità xierqa u jissodisfaw il-kundizzjonijiet preskritti skont il-liġijiet u r-regolamenti applikati mill-Partijiet għal tali arrangamenti. L-ebda waħda mill-Partijiet ma għandha teħtieġ mit-trasportatur bl-ajru li jipprovi l-inġenju tal-ajru, li jkollu drittijiet tat-traffiku skont dan il-Ftehim għar-rotot tal-operat tal-inġenju tal-ajru. Il-Partijiet jistgħu jeħtieġu li dawn l-arrangamenti jiġu approvati mill-awtoritajiet kompetenti tagħhom. Fejn Parti waħda teħtieġ tali approvazzjoni, din għandha timminimizza l-piżijiet amministrattivi tal-proċeduri tal-approvazzjoni għat-trasportaturi bl-ajru.

Artikolu 10

Dazji doganali u tassazzjoni

1. Mal-wasla tagħhom fit-territorju ta' waħda mill-Partijiet, l-operat tal-inġenji tal-ajru fit-trasport internazzjonali bl-ajru tat-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra, it-tagħmir regolari tagħhom, il-fjuwil, il-lubrifikanti, il-provvisti tekniċi konsumabbli, it-tagħmir ta' fuq l-art, il-partijiet tal-bdil (inklużi l-magni), il-provvisti ta' fuq l-inġenji tal-ajru (inklużi oġġetti bħall-ikel, ix-xorb u x-xorb alkoholiku, it-tabakk u prodotti oħra destinati biex jinbiegħu lill-passiġġieri jew biex dawn jużawhom fi kwantitajiet limitati waqt it-titjira), u oġġetti oħra li jintużaw jew li huma maħsuba biss b'rabta mal-operat jew maż-żamma fi stat tajjeb tal-inġenji tal-ajru involuti fit-trasport internazzjonali bl-ajru għandhom ikunu eżentati abbażi tar-riċiproċità u diment li tali tagħmir u provvisti jibqgħu abbord l-inġenji tal-ajru, mir-restrizzjonijiet kollha fuq l-importazzjoni, mit-taxxi fuq il-proprjeta' u mill-impost kapitali, mid-dazji doganali, mid-dazji tas-sisa, u minn miżati u tariffi oħra simili li:

- (a) huma imposti mill-awtoritajiet nazzjonali jew lokali jew mill-Unjoni Ewropea; u

(b) mhumiex ibbażati fuq kemm jiswa s-servizz ipprovdut.

2. Dawn li ġejjin għandhom ikunu eżentati wkoll, abbażi tar-riċiproċità, mit-taxxi, mill-imposti, mid-dazji, mill-mizati u mit-tariffi msemmija fil-paragrafu 1, għajr it-tariffi bbażati fuq kemm jiswa s-servizz ipprovdut:

(a) il-provvisti ta' fuq l-inġenji tal-ajru li jiddaħhlu jew li jiġu pprovduti fit-territorju ta' Parti waħda u li jittellghu abbord, b'limiti raġonevoli, għall-użu fuq l-inġenji tal-ajru li jkunu se jtiru 'l barra mit-territorju ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra involuta fit-trasport internazzjonali bl-ajru, inkluż f'każijiet fejn tali provvisti jkunu se jintużaw waqt parti mill-vjaġġ li jitwettaq fuq dak it-territorju;

(b) it-tagħmir ta' fuq l-art u l-partijiet tal-bdil (inklużi l-magni) li jiddaħhlu fit-territorju ta' Parti waħda għaż-żamma fi stat tajjeb, għall-manutenzjoni jew għat-tiswija ta' inġenju tal-ajru ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra li jintuża fit-trasport internazzjonali bl-ajru;

(c) il-fjuwil, il-lubrifikanti u l-provvisti tekniċi konsumabbli li jiddaħhlu jew li jiġu pprovduti fit-territorju ta' Parti waħda biex jintużaw f'inġenju tal-ajru ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra involuta fit-trasport internazzjonali bl-ajru, inkluż f'każijiet fejn tali provvisti jkunu se jintużaw waqt parti mill-vjaġġ li jitwettaq fuq dak it-territorju; u

(d) il-materjal stampat, kif previst bil-leġislazzjoni doganali ta' kull Parti, li jiddaħhal jew li jiġi pprovdut fit-territorju ta' Parti waħda u li jittella' abbord għall-użu fuq l-inġenji tal-ajru li jkunu se jtiru 'l barra mit-territorju ta' trasportatur bl-ajru tal-Parti l-oħra li tkun involuta fit-trasport internazzjonali bl-ajru, inkluż f'każijiet fejn tali provvisti jkunu se jintużaw waqt parti mill-vjaġġ li jitwettaq fuq dak it-territorju.

3. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jipprevjeni lil xi Parti milli timponi taxxi, imposti, dazji, mizati jew tariffi fuq il-fjuwil ipprovdut fit-territorju tagħha, fuq bażi mhux diskriminatorja, għall-użu f'inġenju tal-ajru ta' trasportatur bl-ajru li jopera bejn żewġ punti fit-territorju tagħha.

4. It-tagħmir regolari li jingarr abbord, kif ukoll il-materjal, il-provvisti u l-partijiet tal-bdil imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, li normalment jinżammu abbord l-inġenju tal-ajru operat minn trasportatur bl-ajru ta' Parti waħda jistgħu jinhattu fit-territorju tal-Parti l-oħra biss bl-approvazzjoni minn qabel tal-awtoritajiet doganali ta' dik il-Parti u jista' jkun meħtieġ li jinżammu taħt is-supervizjoni jew il-kontroll ta' dawk l-awtoritajiet sakemm jerġgħu jiġu esportati jew inkella sa meta jintremew skont ir-regolament doganali.

5. L-eżenzjonijiet previsti b'dan l-Artikolu għandhom ikunu disponibbli wkoll fejn it-trasportaturi bl-ajru ta' Parti waħda jkunu dahlu f'kuntratt ma' trasportatur bl-ajru iehor li jkun igawdi bl-istess mod minn tali eżenzjonijiet mill-Parti l-oħra għas-self jew għat-trasferiment fit-territorju tal-Parti l-oħra tal-oġġetti speċifikati fil-paragrafi 1 u 2.

6. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jipprevjeni lil kwalunkwe waħda mill-Partijiet milli timponi taxxi, imposti, dazji, mizati jew tariffi fuq oġġetti mibjugħa lill-passiġġieri għajr għall-konsum abbord waqt settur ta' servizz bl-ajru bejn żewġ punti fit-territorju tagħha li fiha l-imbarkazzjoni jew l-iżbark ikunu permessi.

7. Il-bagalji u l-merkanzija fi tranzitu dirett tul it-territorju ta' Parti waħda għandhom ikunu eżentati mit-taxxi, mid-dazji doganali, mill-mizati u minn tariffi simili oħra li ma jkunux ibbażati fuq kemm ikunu jiswew is-servizzi pprovduti.

8. Jista' jkun meħtieġ li t-tagħmir u l-provvisti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 jinżammu taħt is-supervizjoni jew il-kontroll tal-awtoritajiet kompetenti.

9. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim ma għandhomx jaffettwaw il-kaxxa tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT).

10. Dan il-Ftehim huwa mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-konvenzjonijiet rispettivi bejn l-Istati Membri tal-UE u l-Armenja għall-evitar tat-tassazzjoni doppja fuq l-introġtu u fuq il-kapital.

Artikolu 11

Tariffi għall-utenti

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti A.
2. Kull Parti għandha tiżgura li t-tariffi għall-utenti li jistgħu jiġu imposti mill-awtoritajiet jew mill-korpi kompetenti tagħha li jimponu t-tariffi fuq it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra għall-użu tan-navigazzjoni bl-ajru u tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru huma relatati mal-kostijiet u ma għandhomx ikunu diskriminatorji. Fi kwalunkwe każ, dawn it-tariffi għall-utenti għandhom jiġu imposti fuq it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra b'termini li ma jkunux inqas favorevoli mill-iktar termini favorevoli disponibbli għal kwalunkwe trasportatur bl-ajru iehor.
3. Kull Parti għandha tiżgura li t-tariffi għall-utenti li jistgħu jiġu imposti mill-awtoritajiet jew mill-korpi kompetenti tagħha li jimponu t-tariffi fuq it-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra għall-użu tal-ajruport, tas-sigurtà tal-avjazzjoni u ta' faċilitajiet u ta' servizzi relatati, għajr it-tariffi imposti fir-rigward tas-servizzi deskritti fl-Artikolu 9(7), ma jkunux diskriminatorji b'mod iġust, ma jiddiskriminawx minhabba raġunijiet ta' nazzjonalità u huma apporzjonati b'mod ġust fost il-kategoriji tal-utenti. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 16(1), tali tariffi għall-utenti għandhom jirriflettu, iżda ma għandhomx jaqbuż, il-kost shiħ għall-awtoritajiet jew għall-korpi kompetenti li jimponu t-tariffi biex jipprovdu l-faċilitajiet u s-servizzi xierqa tal-ajruport u tas-sigurtà tal-avjazzjoni f'dak l-ajruport jew f'dawk l-ajruporti li fih(om) tapplika sistema komuni tal-impożizzjoni tat-tariffi. Tali tariffi għall-utenti jistgħu jinkludu redditu raġonevoli fuq l-assi, wara d-deprezzament. Il-faċilitajiet u s-servizzi li għalihom jiġu imposti t-tariffi għall-utenti għandhom jiġu pprovduti fuq bażi effiċjenti u ekonomika. Fi kwalunkwe każ, tali tariffi għall-utenti għandhom japplikaw għat-trasportaturi bl-ajru tal-Parti l-oħra b'termini li ma jkunux inqas favorevoli mill-iktar termini favorevoli disponibbli għal kwalunkwe trasportatur bl-ajru iehor fiż-żmien meta dawn it-tariffi jiġu applikati.
4. Kull Parti għandha teħtieġ li l-awtoritajiet jew il-korpi kompetenti li jimponu t-tariffi fit-territorju tagħha u t-trasportaturi bl-ajru li jużaw is-servizzi u l-faċilitajiet iwettqu konsultazzjonijiet u jiskambjaw tali informazzjoni skont kif ikun meħtieġ biex issir valutazzjoni preċiża tar-raġonevolezza tat-tariffi għall-utenti skont il-prinċipji stabbiliti fil-paragrafi 2 u 3. Kull Parti għandha tiżgura li l-awtoritajiet jew il-korpi kompetenti li jimponu t-tariffi javżaw lill-utenti b'mod raġonevoli rigward kwalunkwe proposta għal bidliet fit-tariffi għall-utenti sabiex l-utenti jkunu jistgħu jesprimu l-fehmiet tagħhom u jipprovdu kummenti qabel ma jsiru xi bidliet.

Artikolu 12

Prezzijiet u rati tal-biljetti tal-ajru

1. Kull Parti għandha tippermetti lit-trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet li jistabbilixxu liberament il-prezzijiet u r-rati tal-biljetti tal-ajru abbażi ta' kompetizzjoni libera u ġusta.
2. Kull waħda mill-Partijiet tista' teħtieġ, mingħajr diskriminazzjoni, notifika lill-awtoritajiet kompetenti tagħha tal-prezzijiet u tar-rati tal-biljetti tal-ajru offruti għal servizzi li joriġinaw mit-territorju tagħha mit-trasportaturi bl-ajru taż-żewġ Partijiet fuq bażi ssimplifikata u għal finijiet ta' informazzjoni biss. Jista' jkun meħtieġ li tali notifika mit-trasportaturi bl-ajru ssir mhux qabel l-offerta inizjali ta' prezz jew ta' rata tal-biljetti tal-ajru.
3. Jistgħu jsiru diskussjonijiet bejn l-awtoritajiet kompetenti dwar kwistjonijiet bħar-rekwiżiti u l-proċeduri għan-notifika tal-prezzijiet u tar-rati tal-biljetti tal-ajru, u tal-prezzijiet u tar-rati tal-biljetti tal-ajru li jaf ikunu iġusti, mhux raġonevoli, diskriminatorji jew issusidjati.

Artikolu 13

Statistika

1. Kull Parti għandha tipprovdi lill-Parti l-oħra bl-istatistika disponibbli relatata mat-trasport bl-ajru skont dan il-Ftehim, kif meħtieġ skont il-liġijiet u r-regolamenti tagħha, fuq bażi mhux diskriminatorja, u skont kif ikun meħtieġ b'mod raġonevoli.
2. Il-Partijiet għandhom jikkooperaw, inkluż fil-qafas tal-Kumitat Kongunt, biex jiffaċilitaw l-iskambju bejniethom tal-informazzjoni statistika għall-fini ta' monitoraġġ tal-iżvilupp tat-trasport bl-ajru skont dan il-Ftehim.

TITOLU II

KOOPERAZZJONI REGOLATORJA

Artikolu 14

Sikurezza tal-avjazzjoni

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B.

2. Għall-finijiet tal-iżguraw tal-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu u tar-rekwiżiti u l-istandards regolatorji msemmija fil-paragrafu 1 min-naħa tal-Partijiet, l-Armenja għandha tiġi involuta fil-hidma tal-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni bhala osservatur mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.

It-tranżizzjoni tal-Armenja lejn il-konformità mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B, għandha tkun soġġetta għal monitoraġġ kontinwu u għal valutazzjonijiet perjodiċi, li jridu jitwettqu mill-Unjoni Ewropea b'kooperazzjoni mal-Armenja.

Meta l-Armenja tkun sodisfatta li tikkonforma mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B, għandha tinforma lill-Unjoni Ewropea li jenhtieg li titwettaq evalwazzjoni.

Meta l-Armenja tkun konformi għalkollox mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B, il-Kumitat Kongunt għandu jstabbilixxi l-istatus u l-kundizzjonijiet preċiżi għall-partecipazzjoni tal-Armenja fl-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni u għall-istatus ta' osservatur tagħha.

3. Il-Partijiet għandhom jiżguraw li fejn inġenju tal-ajru rreġistrat f'Parti waħda jkun issuspettat li mhux konformi mal-istandards internazzjonali dwar is-sikurezza tal-avjazzjoni stabbiliti skont il-Konvenzjoni u li jinzel f'ajruporti miftuha għat-traffiku internazzjonali bl-ajru fit-territorju tal-Parti l-oħra, ikun soġġett għal spezzjonijiet fir-rampa li jsiru abbord jew madwar l-inġenju tal-ajru mill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra sabiex jiġu vverifikati kemm il-validità tad-dokumenti tal-inġenju tal-ajru u kemm ta' dawk tal-membri tal-ekwipaġġ tiegħu kif ukoll il-kundizzjonijiet apparenti tal-inġenju tal-ajru u tat-tagħmir tiegħu.

4. L-awtoritajiet kompetenti ta' Parti waħda, fi kwalunkwe hin, jistgħu jitolbu li jsiru konsultazzjonijiet dwar l-istandards tas-sikurezza tal-Parti l-oħra.

5. L-awtoritajiet kompetenti ta' Parti waħda għandhom jiehdu l-miżuri xierqa u immedjati kollha kull meta jaċċertaw li:

- (a) inġenju tal-ajru, prodott jew operazzjoni ma jissodisfawx l-istandards minimi stabbiliti skont il-Konvenzjoni jew skont ir-rekwiżiti u l-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B, skont liema minn dawn ikunu applikabbli,
- (b) hemm thassib serju li inġenju tal-ajru jew l-operat ta' inġenju tal-ajru ma jikkonformawx mal-istandards minimi stabbiliti skont il-Konvenzjoni jew skont ir-rekwiżiti u l-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B, skont liema minn dawn ikunu applikabbli, jew
- (c) hemm thassib serju li hemm nuqqas ta' manutenzjoni u ta' amministrazzjoni effettivi tal-istandards minimi stabbiliti skont il-Konvenzjoni jew skont ir-rekwiżiti u l-istandards relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti B, skont liema minn dawn ikunu applikabbli.

6. Meta Parti waħda tiehu azzjoni skont il-paragrafu 5, din għandha tinforma minnufih lill-Parti l-oħra u ttipprovdiha r-raġunijiet li wasslu għal dik l-azzjoni.

7. Kwalunkwe azzjoni li tittiehed minn Parti waħda skont il-paragrafu 5 ma għandhiex titkompla ladarba l-baži għat-teħid ta' dik l-azzjoni ma tibqax teżisti.

Artikolu 15

Sigurtà tal-avjazzjoni

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mas-sigurtà tal-avjazzjoni speċifikati fl-Anness II, Parti C.
2. L-Armenja tista' tkun soġġetta għal spezzjoni tal-Kummissjoni Ewropea skont il-leġiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni Ewropea dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni kif speċifikat fl-Anness II, Parti C. Il-Partijiet għandhom jistabbilixxu l-mekkanizmu meħtieġ għall-iskambju ta' informazzjoni dwar ir-riżultati ta' tali spezzjonijiet tas-sigurtà.
3. Peress li l-assigurazzjoni tas-sikurezza għall-inġenji tal-ajru ċivili, għall-passiġġieri u għall-ekwipaġġ tagħhom hija prerekwiżit fundamentali għall-operat tas-servizzi internazzjonali bl-ajru, il-Partijiet jaffermaw mill-ġdid l-obbligi tagħhom lejn xulxin biex iwittu t-triq għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili kontra atti ta' interferenza mhux skont il-liġi, u b'mod partikolari l-obbligi tagħhom skont il-Konvenzjoni, il-Konvenzjoni dwar ir-Reati u Ċerti Atti Ohra li Jsiru Abbord l-Inġenji tal-Ajru, iffirmita f'Tokyo fl-14 ta' Settembru 1963, il-Konvenzjoni għat-Trażżin ta' Htif Illegali ta' Inġenji tal-Ajru, iffirmita fl-Aja fis-16 ta' Diċembru 1970, il-Konvenzjoni għat-Trażżin ta' Atti Illegali kontra s-Sikurezza tal-Avjazzjoni Ċivili, iffirmita f'Montreal fit-23 ta' Settembru 1971, il-Protokoll għat-Trażżin ta' Atti Illegali ta' Vjolenza fl-Ajruporti li Jservu l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, iffirmita f'Montreal fl-24 ta' Frar 1988 u l-Konvenzjoni dwar l-Immarrar ta' Splussivi tal-Plastik għall-fini ta' Identifikazzjoni, iffirmita f'Montreal fl-1 ta' Marzu 1991, diment li ż-żewġ Partijiet ikunu partijiet għal dawn il-konvenzjonijiet, kif ukoll għall-konvenzjonijiet u għall-protokolli l-oħra kollha relatati mas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili li għalihom iż-żewġ Partijiet ikunu partijiet.
4. Fuq talba, il-Partijiet għandhom jipprovdu lil xulxin l-assistenza kollha meħtieġa biex jiġu evitati atti ta' htif illegali ta' inġenji tal-ajru ċivili u atti illegali oħra kontra s-sikurezza ta' tali inġenji tal-ajru, tal-passiġġieri u tal-ekwipaġġ tagħhom, tal-ajruporti u tal-faċilitajiet tan-navigazzjoni bl-ajru, u kwalunkwe theddida oħra għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili.
5. Fejn ma jkunx previst fir-rekwiżiti u fl-istandards regolatorji relatati mas-sigurtà tal-avjazzjoni speċifikati fl-Anness II, Parti C, il-Partijiet għandhom, fir-relazzjonijiet reciproci tagħhom, jaġixxu b'konformità mal-istandards u mal-prattiki rakkomandati xierqa tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili tal-ICAO. Iż-żewġ Partijiet għandhom jeħtieġu li l-operaturi tal-inġenji tal-ajru tar-registru tagħhom, l-operaturi li jkollhom il-post prinċipali tan-negozju jew ir-residenza permanenti tagħhom fit-territorju tagħhom, u l-operaturi tal-ajruporti fit-territorju tagħhom, jaġixxu b'konformità ma' tali dispożizzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni.
6. Kull Parti għandha tiżgura li fit-territorju tagħha jittiehdu miżuri effettivi biex l-avjazzjoni ċivili tiġi protetta kontra atti ta' interferenza mhux skont il-liġi, inkluż, iżda mhux limitat għal, l-iskrinjar tal-passiġġieri u tal-bagalji tal-idejn tagħhom, l-iskrinjar tal-bagalji tal-istiva, l-iskrinjar u l-kontrolli tas-sigurtà għal persuni għajr il-passiġġieri, inklużi l-membri tal-ekwipaġġ u l-oġġetti li jgħorru magħhom, l-iskrinjar u l-kontrolli tas-sigurtà għall-merkanzija, għall-posta, għall-provvisti tat-titjiriet u tal-ajruport, u l-kontroll tal-aċċess għaž-żoni tat-tluġ u tal-inżul u għaž-żoni ta' sigurtà ristretta. Dawk il-miżuri għandhom jiġu aġġustati skont kemm ikun meħtieġ minhabba żidiet fit-theddidiet għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili. Kull Parti taqbel li t-trasportaturi bl-ajru tagħha jistgħu jkunu meħtieġa josservaw id-dispożizzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni msemmija fil-paragrafi 1 u 5 u dispożizzjonijiet oħra tas-sigurtà meħtieġa mill-Parti l-oħra, għad-dhul, għat-tluq tagħhom fit-/mit-territorju ta' dik il-Parti l-oħra, jew sakemm ikunu fih.
7. B'konformità shiha u b'rispett reciproku għas-sovranià ta' xulxin, Parti wahda tista' tadotta miżuri ta' sigurtà għad-dhul fit-territorju tagħha, kif ukoll miżuri ta' emerġenza, skont kemm ikun meħtieġ minhabba theddida speċifika għas-sigurtà, li jenhtieg li jiġu kkomunikati lill-Parti l-oħra mingħajr dewmien. Kull Parti għandha tagħti kunsiderazzjoni pożittiva lil kwalunkwe talba mill-Parti l-oħra għal miżuri speċjali raġonevoli għas-sigurtà, u l-ewwel Parti għandha tqis il-miżuri ta' sigurtà li diġà jkun qed jiġu applikati mill-Parti l-oħra u kwalunkwe fehma li l-Parti l-oħra tista' toffri. Madankollu, kull Parti tirrikonoxxi li xejn f'dan l-Artikolu ma jillimita l-kapaċità ta' Parti wahda li tirrifjuta d-dhul fit-territorju tagħha ta' xi titjira jew titjiriet li tqis bhala theddida għas-sigurtà tagħha. Għajr fejn dan ma jkunx possibbli b'mod raġonevoli f'każ ta' emerġenza, kull Parti tinforma lill-Parti l-oħra bil-quddiem bi kwalunkwe miżura speċjali ta' sigurtà li tkun bihsiebha tintroduci u li jista' jkollha impatt finanzjarju jew operazzjonali sinifikanti fuq is-servizzi tat-trasport bl-ajru pprovdu skont dan il-Ftehim. Kwalunkwe wahda mill-Partijiet tista' titlob li ssir laqgħa tal-Kumitat Kongunt biex jiġu diskussi tali miżuri ta' sigurtà, kif previst fl-Artikolu 23.
8. Meta jsehh incident jew meta jkun hemm theddida ta' incident ta' htif illegali ta' inġenji tal-ajru ċivili jew atti illegali oħra kontra s-sikurezza ta' tali inġenji tal-ajru, tal-passiġġieri u tal-membri tal-ekwipaġġ tagħhom, tal-ajruporti jew tal-faċilitajiet tan-navigazzjoni bl-ajru, il-Partijiet għandhom jipprovdu assistenza lil xulxin billi jiffaċilitaw il-komunikazzjoni u miżuri xierqa oħra maħsuba biex itemmu dak l-incident jew dik it-theddida malajr u mingħajr periklu.

9. Kull Parti għandha tiegħu l-miżuri kollha li hija tqis li jkunu prattikabbli sabiex tiżgura li inġenju tal-ajru, soġġett għal att ta' htf illegali jew għal atti oħra ta' interferenza mhux skont il-liġi, li jkun fuq l-art fit-territorju tagħha, jinżamm fuq l-art sakemm it-tluq tiegħu ma jkunx meħtieġ minhabba l-obbligu imperattiv tal-protezzjoni tal-hajja umana. Kull fejn ikun prattikabbli, tali miżuri għandhom jittiehdu abbażi ta' konsultazzjonijiet reċiproċi.
10. Meta Parti jkollha raġunijiet raġonevoli biex temmen li l-Parti l-oħra ma segwiewt id-dispożizzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni ta' dan l-Artikolu, dik il-Parti għandha titlob għal konsultazzjonijiet immedjati mal-Parti l-oħra. Tali konsultazzjonijiet għandhom jibdew fi żmien 30 jum mill-wasla ta' tali talba.
11. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 5, jekk ma jintlaħaqx ftehim sodisfaċenti fi żmien 30 jum mid-data tal-bidu ta' tali konsultazzjonijiet jew ta' tali perijodu itwal kif jista' jiġi miftiehem, dan għandu jikkostitwixxi bażi biex jinżammu, jiġu rrevokati, jiġu limitati jew jiġu imposti kundizzjonijiet fuq l-awtorizzazzjoni tal-operat ta' trasportatur bl-ajru wiehed jew iktar tat-tali Parti l-oħra.
12. Meta jkun meħtieġ minhabba theddida immedjata u straordinarja, Parti wahda tista' tiegħu azzjoni *interim* immedjata.
13. Kwalunkwe azzjoni li tittiehed skont il-paragrafu 11 ma għandhiex titkompla kif ikun hemm konformità mill-Parti l-oħra mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 16

Ġestjoni tat-traffiku tal-ajru

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti D, u fejn ma jkunx previst fil-qafas regolatorju tal-UE, minn tal-inqas l-istandards u l-prattiki rakkomandati rilevanti tal-ICAO skont il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Il-Partijiet għandhom jikkooperaw fil-qasam tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, bil-ħsieb li jestendu l-Ajru Uniku Ewropew għall-Armenja sabiex isaħħu l-istandards attwali tas-sikurezza u l-effiċjenza ġenerali tal-operazzjonijiet ġenerali tat-traffiku tal-ajru fl-Ewropa, sabiex jottimizzaw il-kapaċitajiet tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru, sabiex jimminimizzaw id-dewmien u sabiex iżidu l-effiċjenza ambjentali. Għalhekk, l-Armenja għandha tkun involuta bħala osservatur fil-Kumitat dwar l-Ajru Uniku u f'korpi oħra relatati tal-Ajru Uniku Ewropew mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun responsabbli għall-monitoraġġ u għall-iffaċilitar tal-kooperazzjoni fil-qasam tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru.
3. Bil-ħsieb li jiffaċilitaw l-applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni dwar l-Ajru Uniku Ewropew fit-territorji tagħhom:
  - (a) l-Armenja għandha tiegħu l-miżuri meħtieġa biex taġġusta s-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u l-istrutturi istituzzjonali u ta' sorveljanza tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru tagħha sabiex tikkonforma mar-rekwiżiti tal-Ajru Uniku Ewropew;
  - (b) l-Armenja għandha b'mod partikolari tistabbilixxi korp superviżorju nazzjonali pertinenti li jkun minn tal-inqas indipendenti funzjonalment mill-fornitur(i) tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru;
  - (c) l-Unjoni Ewropea għandha tassocja lill-Armenja mal-inizjattivi operazzjonali rilevanti fl-oqsma tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru, tal-ispazju tal-ajru u tal-interoperabbiltà li jirriżultaw mill-Ajru Uniku Ewropew, inkluż permezz:
    - (i) tal-eżami tal-possibbiltà ta' kooperazzjoni jew ta' assoċjazzjoni ma' blokk funzjonali eżistenti tal-ispazju tal-ajru jew ta' ħolqien ta' wahda ġdida;
    - (ii) tal-partecipazzjoni fil-funzjonijiet tan-network tal-Ajru Uniku Ewropew;
    - (iii) tal-allinjament mal-pjanijiet tal-użu ta' SESAR;
    - (iv) tat-titjib tal-interoperabbiltà; u
  - (d) l-Armenja għandha tiegħu l-miżuri meħtieġa biex timplimenta l-iskema ta' prestazzjoni tal-Unjoni Ewropea bl-ghanijiet ta' ottimizzazzjoni tal-effiċjenza ġenerali tat-titjir, ta' tnaqqis tal-kostijiet, u ta' titjib tas-sikurezza u tal-kapaċità tas-sistemi eżistenti.

Artikolu 17

Ambjent

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-reqwiziti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti E.
2. Il-Partijiet jappoġġaw il-htieġa li l-ambjent jiġi protett permezz tal-promozzjoni tal-iżvilupp sostenibbli tal-avjazzjoni. Il-Partijiet bihsiebhom jaħdmu flimkien biex jidentifikaw il-problemi relatati mal-impatti tal-avjazzjoni fuq l-ambjent.
3. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jaħdmu flimkien sabiex jikkunsidraw u jimminimizzaw l-effetti tal-avjazzjoni fuq l-ambjent b'mod konsistenti mal-għanijiet ta' dan il-Ftehim.
4. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jindirizzaw it-tibdil fil-klima u għaldaqstant li jindirizzaw l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra assoċjati mal-avjazzjoni, kemm fil-livell domestiku u kemm fil-livell internazzjonali. Huma jaqblu li jintensifikaw il-kooperazzjoni dwar dawn il-kwistjonijiet, inkluż permezz ta' arrangamenti multilaterali rilevanti, b'mod partikolari l-implimentazzjoni tal-miżura globali bbażata fuq is-suq li ġiet miftiehma fid-39 Assemblea tal-ICAO u l-użu tal-mekkaniżmu stabbilit skont l-Artikolu 6(4) tal-Ftehim ta' Pariġi fil-kuntest tal-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima fl-iżvilupp ta' miżuri globali bbażati fuq is-suq sabiex jiġu indirizzati l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra fis-settur tal-avjazzjoni u kwalunkwe aspett ieħor skont dak l-Artikolu li jkollu rilevanza partikolari għall-emissjonijiet tal-avjazzjoni internazzjonali.
5. Il-Partijiet jieħdu impenn biex jiskambjaw l-informazzjoni u jkollhom komunikazzjoni diretta u djalogu regolari mal-esperti sabiex titjieb il-kooperazzjoni fir-rigward tal-indirizzar tal-impatti ambjentali tal-avjazzjoni, inkluż:
  - (a) dwar ir-riċerka u l-iżvilupp fir-rigward ta' teknoloġija tal-avjazzjoni favur l-ambjent;
  - (b) fir-rigward tal-innovazzjoni fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, bil-ħsieb li jitnaqqsu l-impatti ambjentali tal-avjazzjoni;
  - (c) fir-rigward tar-riċerka u tal-iżvilupp ta' fjuwils alternattivi sostenibbli għall-avjazzjoni;
  - (d) dwar problemi fl-indirizzar tal-effetti ambjentali tal-avjazzjoni u l-mitigazzjoni tal-emissjonijiet klimatiċi tal-avjazzjoni; u
  - (e) fir-rigward tal-mitigazzjoni u tal-monitoraġġ tal-istorbju, bil-ħsieb li jitnaqqsu l-impatti ambjentali tal-avjazzjoni.
6. Il-Partijiet għandhom ukoll, b'konformità mad-drittijiet u mal-obbligi ambjentali multilaterali tagħhom, itejbu b'mod effettiv il-kooperazzjoni, inkluż dik finanzjarja u teknoloġika, b'rabta ma' miżuri li jkollhom l-għan li jindirizzaw l-emissjonijiet tal-gassijiet b'effett ta' serra mill-avjazzjoni internazzjonali.
7. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-htieġa li jieħdu miżuri xierqa biex jipprevjenu jew inkella jindirizzaw l-impatti ambjentali tat-trasport bl-ajru diment li tali miżuri jkunu konsistenti għalkollox mad-drittijiet u mal-obbligi tagħhom skont id-dritt internazzjonali.

Artikolu 18

Responsabbiltà tat-trasportaturi bl-ajru

Il-Partijiet jafferimaw mill-ġdid l-obbligi tagħhom skont il-Konvenzjoni għall-Unifikazzjoni ta' Ċerti Regoli tat-Trasport Internazzjonali bl-Ajru, magħmula f'Montreal fit-28 ta' Mejju 1999 (il-Konvenzjoni ta' Montreal).

Artikolu 19

Protezzjoni tal-konsumaturi

Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġiżlazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-reqwiziti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti F.

*Artikolu 20***Sistemi kompjuterizzati ta' prenotazzjoni**

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġislazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti A.
2. Il-bejjieġha tas-sistemi kompjuterizzati ta' riżervazzjoni (minn hawn 'il quddiem imsejhin "CRS") li joperaw fit-territorju ta' Parti għandhom ikunu intitolati li jdahhlu, li jzommu u li jagħmlu s-CRSs tagħhom disponibbli liberament għall-aġenziji tal-ivvjaġġar jew għall-kumpaniji tal-ivvjaġġar li n-negożju prinċipali tagħhom ikun id-distribuzzjoni ta' prodotti relatati mal-ivvjaġġar fit-territorju tal-Parti l-oħra, diment li kull CRS tikkonferma mar-rekwiżiti regolatorji rilevanti tal-Parti l-oħra.
3. Kull Parti għandha tannulla kwalunkwe rekwiżit eżistenti li jista' jirrestringi l-aċċess liberu mis-CRSs ta' Parti waħda għas-suq tal-Parti l-oħra jew inkella jillimita l-kompetizzjoni. Il-Partijiet għandhom joqogħdu lura milli jadottaw tali rekwiżiti.
4. L-ebda Parti ma għandha, fit-territorju tagħha, timponi jew tippermetti li jiġu imposti fuq il-bejjieġha tas-CRS tal-Parti l-oħra, rekwiżiti fir-rigward tal-wiri tas-CRS, li jkunu differenti minn dawk imposti fuq il-bejjieġha tas-CRS tagħha stess jew fuq bejjieġha tas-CRS oħra li joperaw fis-suq tagħha. L-ebda Parti ma għandha tipprevjeni l-konkluzjoni ta' ftehimiet bejn il-bejjieġha tas-CRS, il-fornituri tagħhom u l-abbonati tagħhom li huma relatati mal-iskambju ta' informazzjoni dwar is-servizzi tal-ivvjaġġar u li jiffacilitaw il-wiri ta' informazzjoni komprensiva u imparzjali lill-konsumaturi, jew li huma relatati mal-issodisfar tar-rekwiżiti regolatorji dwar wiri newtrali.
5. Il-Partijiet għandhom jiżguraw li s-sidien u l-operaturi ta' CRSs ta' Parti li jikkonformaw mar-rekwiżiti regolatorji rilevanti tal-Parti l-oħra jkollhom l-istess opportunità ta' sjieda ta' CRSs fit-territorju tal-Parti l-oħra bhalma jkollhom is-sidien u l-operaturi ta' kwalunkwe bejjieġha tas-CRS ieħor li jopera fis-suq ta' dik il-Parti.

*Artikolu 21***Aspetti soċjali**

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tranżizzjonali stabbiliti fl-Anness I, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-leġislazzjoni, ir-regoli jew il-proċeduri rilevanti tagħhom jikkonformaw mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji relatati mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, Parti G.
2. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jikkunsidraw l-effetti ta' dan il-Ftehim fuq ix-xogħol, l-impjiegi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol. Il-Partijiet jieħdu impenn biex jikkooperaw fuq kwistjoni tax-xogħol fl-ambitu ta' dan il-Ftehim, fost affarijiet oħra b'rabta mal-impatti fuq l-impjiegi, id-drittijiet fundamentali fil-post tax-xogħol, il-kundizzjonijiet tax-xogħol, il-protezzjoni soċjali u d-djalogu soċjali.
3. Permezz tal-liġijiet, tar-regolamenti u tal-prattiki tagħhom, il-Partijiet għandhom jippromwovu livelli għoljin ta' protezzjoni fl-oqsma soċjali u tax-xogħol tas-settur tal-avjazzjoni ċivili.
4. Il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza tal-benefiċċji li jfegġu meta l-qligħ ekonomiku sinifikanti mis-swieq miftuħa u kompetittivi jiġu kkombinati ma' standards tax-xogħol għoljin għall-haddiema. Il-Partijiet għandhom jimplementaw dan il-Ftehim b'mod li jikkontribwixxi għal standards tax-xogħol għoljin, irrispettivament mis-sjieda jew min-natura tat-trasportaturi bl-ajru kkonċernati, u sabiex jiżguraw li d-drittijiet u l-prinċipji fil-liġijiet u fir-regolamenti rispettivi tagħhom ma jiġux imminati izda jiġu infurzati b'mod effettiv.
5. Il-Partijiet jieħdu impenn għall-promozzjoni u għall-implimentazzjoni effettiva fil-liġijiet u fil-prattiki tagħhom ta' standards fundamentali tax-xogħol rikonnoxxuti internazzjonalment kif hemm fil-Konvenzjonijiet fundamentali tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol kif irratifikati mill-Armenja u mill-Istati Membri tal-UE.
6. Il-Partijiet jieħdu impenn għall-promozzjoni wkoll ta' standards u ta' ftehimiet miftiehma internazzjonalment fl-oqsma soċjali u tax-xogħol ta' rilevanza għas-settur tal-avjazzjoni ċivili u għall-implimentazzjoni effettiva u għall-infurzar tagħhom fil-leġislazzjoni domestika tagħhom.
7. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' titlob li ssir laqgħa tal-Kumitat Kongunt biex jiġu indirizzati l-problemi li hija tidentifika bħala sinifikanti.

TITOLU III

DISPOŻIZZJONIJET ISTITUZZJONALI U FINALI

Artikolu 22

Interpretazzjoni u infurzar

1. Il-Partijiet għandhom jieħdu l-miżuri xierqa kollha, kemm jekk ikunu ġenerali u kemm jekk ikunu partikolari, sabiex jiżguraw li jintlaħqu l-obbligi li jfegġu minn dan il-Ftehim u ma għandhomx jieħdu xi miżuri li jxekklu l-ksib tal-għanijiet ta' dan il-Ftehim.
2. Kull Parti għandha tkun responsabbli, fit-territorju tagħha stess, għall-infurzar kif suppost ta' dan il-Ftehim.
3. Kull Parti għandha taġti lill-Parti l-oħra l-informazzjoni u l-assistenza kollha meħtieġa, soġġett għal-liġijiet u għar-regolamenti applikabbli tal-Parti rispettiva, fir-rigward ta' investigazzjonijiet dwar ksur possibbli li dik il-Parti l-oħra twettaq fil-kompetenzi rispettivi tagħha f'konformità ma' dan il-Ftehim.
4. Kull meta l-Partijiet jaġixxu skont is-setgħat mogħtija lilhom b'dan il-Ftehim fir-rigward ta' kwistjonijiet li jkunu ta' interess għall-Parti l-oħra u li jikkonċernaw lill-awtoritajiet kompetenti jew lill-impriżi tal-Parti l-oħra, l-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra għandhom ikunu informati għalkollox u għandhom jingħataw l-opportunità biex jikkumentaw qabel ma tittiehed deċiżjoni finali.
5. Diment li d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim u d-dispożizzjonijiet tal-atti speċifikati fl-Anness II identiċi fis-sustanza għar-regoli korrispondenti tat-Trattati tal-UE u tal-atti adottati skont it-Trattati tal-UE, daww id-dispożizzjonijiet għandhom, fl-implimentazzjoni u fl-applikazzjoni tagħhom, jiġu interpretati b'konformità mas-sentenzi u mad-deċiżjonijiet rilevanti tal-Qorti tal-Ġustizzja u tal-Kummissjoni Ewropea.

Artikolu 23

Kumitat Kongunt

1. B'dan, qed jiġi stabbilit Kumitat Kongunt magħmul minn rappreżentanti tal-Partijiet. Huwa għandu jkun responsabbli biex jissorvelja l-amministrazzjoni ta' dan il-Ftehim filwaqt li għandu jiżgura l-implimentazzjoni kif suppost tiegħu. Huwa għandu jaġmel rakkomandazzjonijiet u jieħu deċiżjonijiet fejn dan ikun previst b'mod esplicitu f'dan il-Ftehim.
2. Il-Kumitat Kongunt għandu jopera, u jieħu deċiżjonijiet, abbażi ta' konsensus. Id-deċiżjonijiet mehuda mill-Kumitat Kongunt għandhom ikunu vinkolanti fuq il-Partijiet.
3. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta r-regoli ta' procedura tiegħu.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' kif u meta jkun meħtieġ, minn tal-inqas darba fis-sena. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' titlob biex issir laqgħa tal-Kumitat Kongunt.
5. Parti waħda tista' titlob li ssir laqgħa tal-Kumitat Kongunt biex tinstab soluzzjoni għal kwalunkwe kwistjoni relatata mal-interpretazzjoni jew mal-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Tali laqgħa għandha tibda fl-eqreb data possibbli, u mhux iktar tard minn xahrejn mid-data tal-wasla tat-talba, sakemm ma jkunx ġie miftiehem mod ieħor mill-Partijiet.
6. Għall-fini tal-implimentazzjoni kif suppost ta' dan il-Ftehim, il-Partijiet għandhom jiskambjaw l-informazzjoni u, fuq talba li ssir minn kwalunkwe waħda mill-Partijiet, għandhom iwettqu konsultazzjonijiet fil-Kumitat Kongunt.
7. Skont l-ghoti ta' drittijiet stabbilit fl-Artikolu 3, il-Kumitat Kongunt, permezz ta' deċiżjoni, għandu jivvalida l-evalwazzjoni li tkun twettqet mill-Unjoni Ewropea tal-implimentazzjoni u tal-applikazzjoni mill-Armenja tad-dispożizzjonijiet tal-leġiżlazzjoni tal-UE kif stabbilit fil-paragrafu 1 tal-Anness I.
8. Skont l-Artikolu 6, il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina kwistjonijiet relatati ma' investimenti fit-trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet u ma' bidliet fil-kontroll effettiv tat-trasportaturi bl-ajru tal-Partijiet.

9. Skont l-Artikolu 14, il-Kumitat Kongunt għandu jimmonitorja l-proċess ta' eliminazzjoni gradwali waqt il-fażi ta' tranżizzjoni deskritta fl-Anness I ta' inġenji tal-ajru rreġistrati fl-Armenja u li jintużaw mill-operaturi taht il-kontroll regolatorju tal-Armenja, li ma jkunx inħarġilhom ċertifikat tat-tip skont il-leġiżlazzjoni rilevanti tal-UE speċifikata fl-Anness II, Parti B, bil-ħsieb li tiġi żgurata l-eliminazzjoni gradwali ta' tali inġenji tal-ajru skont il-paragrafu 7 tal-Anness I.

10. Il-Kumitat Kongunt għandu wkoll jiżviluppa l-kooperazzjoni, b'mod partikolari billi:

- (a) jirrieżamina l-kundizzjonijiet tas-suq li jaffettwaw is-servizzi bl-ajru skont dan il-Ftehim;
- (b) jindirizza, bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni effettiva, il-problemi marbuta man-negozju u mal-opportunitajiet kummerċjali, kif imsemmi fl-Artikolu 9 li jistgħu, fost affarijiet oħra, ixekklu l-aċċess għas-suq u l-operat mingħajr intoppi tas-servizzi bl-ajru skont dan il-Ftehim, bħala mezz biex jiġu żgurati l-kompetizzjoni ġusta, il-konvergenza regolatorja u l-minimizzazzjoni tal-piż regolatorju fir-rigward tal-operat tas-servizzi bl-ajru;
- (c) jiskambja l-informazzjoni, inkluż billi javża dwar bidliet fil-liġijiet, fir-regolamenti u fil-politiki tal-Partijiet li jistgħu jaffettwaw is-servizzi bl-ajru;
- (d) iqis l-oqsma potenzjali għall-iżvilupp ulterjuri ta' dan il-Ftehim, inkluża r-rakkomandazzjoni ta' emendi għal dan il-Ftehim jew ta' kundizzjonijiet u ta' proceduri għall-aċċess ta' pajjiżi terzi f'dan il-Ftehim;
- (e) jiddiskuti l-problemi ġenerali relatati mal-investment, mas-sjieda u mal-kontroll;
- (f) jiżviluppa l-kooperazzjoni regolatorja u l-impenn reċiproku biex jinkisbu r-rikonossiment reċiproku u l-konvergenza tar-regoli u tal-miżuri;
- (g) irawwem il-konsultazzjoni, fejn ikun xieraq, dwar il-problemi tat-trasport bl-ajru li jiġu indirizzati fl-organizzazzjonijiet internazzjonali, fir-relazzjonijiet ma' pajjiżi terzi u fl-arranġamenti multilaterali, inkluża l-kunsiderazzjoni dwar jekk għandux jiġi adottat approċċ kongunt;
- (h) jiffaċilita l-iskambju ta' informazzjoni statistika bejn il-Partijiet għall-fini ta' monitoraġġ tal-iżvilupp tas-servizzi bl-ajru skont dan il-Ftehim; u
- (i) jikkunsidra l-effetti soċjali ta' dan il-Ftehim kif ikun qed jiġi implimentat u jiżviluppa tweġibiet xierqa għat-tħassib li jinstab li jkun legittimu.

11. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jikkunsidrax problema li tkun ilha li tressqet lilu fi żmien sitt xhur mid-data tat-tressiq, il-Partijiet jistgħu jieħdu miżuri ta' salvagwardja xierqa skont l-Artikolu 25.

12. Dan il-Ftehim ma għandux jipprekludi l-kooperazzjoni u d-diskussjonijiet bejn l-awtoritajiet kompetentital-Partijiet 'il barra mill-Kumitat Kongunt, inkluż fl-oqsma tas-sigurtà, tas-sikurezza, tal-ambjent, tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, tal-infrastruttura tal-avjazzjoni, tal-kompetizzjoni u tal-protezzjoni tal-konsumaturi. Il-Partijiet għandhom jinfurmaw lill-Kumitat Kongunt dwar l-eżitu ta' tali kooperazzjoni u diskussjonijiet li jista' jkollhom impatt fuq l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 24

Riżoluzzjoni tat-tilwim u arbitraġġ

1. Kwalunkwe tilwima b'rabta mal-applikazzjoni u mal-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim, għajr problemi li jinqalghu skont l-Artikolu 8, li ma tiġix solvuta b'laqgħa tal-Kumitat Kongunt, tista', fuq talba ta' kwalunkwe waħda mill-Partijiet, tiġi ppreżentata għal arbitraġġ skont il-proċeduri stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. It-talba għal arbitraġġ għandha ssir bil-miktub lill-Parti l-oħra. Il-Parti li tressaq l-ilment għandha tidentifika fit-talba tagħha l-miżura inkwistjoni, u għandha tispjega b'mod ċar ir-raġunijiet għalfejn hija tqis li tali miżura mhijiex konsistenti ma' dan il-Ftehim.

3. Sakemm il-Partijiet ma jaqblux mod ieħor, l-arbitraġġ għandu jsir permezz ta' tribunal ta' tliet arbitri li jrid jiġi kkonstitwit kif ġej:

- (a) fi żmien 20 jum wara l-wasla tat-talba għal arbitraġġ, kull Parti għandha tahtar arbitru wiehed. Fi żmien 30 jum wara li dawn iż-żewġ arbitri jkun nħatru, huma għandhom bi ftehim jaħtru t-tielet arbitru, li għandu jaġixxi bħala President tat-tribunal;

- (b) jekk kwalunkwe waħda mill-Partijiet ma tahtarx arbitru, jew jekk it-tielet arbitru ma jiġix mahtur skont il-punt (a) , kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' titlob lill-President tal-Kunsill tal-ICAO biex jahtar l-arbitru jew l-arbitri mehtieġa fi żmien tletin 30 jum mill-wasla ta' dik it-talba. Jekk il-President tal-Kunsill tal-ICAO ikun ċittadin tal-Armenja jew inkella ta' Stat Membru tal-UE, l-iktar Viċi President anzjan ta' dak il-Kunsill tal-ICAO li ma jkunx ċittadin la tal-Armenja u lanqas ta' Stat Membru tal-UE għandu jjeħu hsieb il-hatra.
4. Id-data ta' stabbiliment tat-tribunal għandha tkun id-data li fiha l-aħhar wiehed mit-tliet arbitri jaċċetta l-hatra skont il-proċeduri li jridu jiġu stabbiliti mill-Kumitat Kongunt.
5. Jekk Parti waħda titlob dan, it-tribunal għandu, fi żmien 10 ijiem mill-istabbiliment tiegħu, jjeħu deċiżjoni preliminari dwar jekk il-każ iqisux bhala wiehed urġenti.
6. Fuq talba ta' Parti waħda, it-tribunal jista' jordna lill-Parti l-oħra timplimenta miżuri *interim* ta' rimedju sakemm tittieħed id-deċiżjoni finali tat-tribunal.
7. It-tribunal għandu jinnotifika rapport *interim* lill-Partijiet li jstabbilixxi s-sejbiet ta' fatti, l-applikabbiltà tad-dispożizzjonijiet rilevanti u r-raġunament bażiku għal kwalunkwe sejba u rakkommandazzjoni li jagħmel, sa mhux iktar tard minn 90 jum wara d-data ta' stabbiliment tiegħu. Fejn jikkunsidra li dik l-iskadenza ma tistax tiġi ssodisfata, il-President tat-tribunal għandu jinnotifika lill-Partijiet bil-miktub, u jiddikjara r-raġunijiet għad-dewmien u d-data li fiha t-tribunal qed jippjana li jinnotifika r-rapport *interim* tiegħu. Ir-rapport *interim* fl-ebda ċirkostanza ma għandu jiġi nnotifikat iktar tard minn 120 jum wara d-data ta' stabbiliment tat-tribunal.
8. Parti waħda tista' tippreżenta talba bil-miktub lit-tribunal biex jirrieżamina l-aspetti speċifiċi tar-rapport *interim* fi żmien 14-il jum min-notifika tiegħu.
9. F'każijiet ta' urġenza, it-tribunal għandu jagħmel kull sforz biex jinnotifika r-rapport *interim* tiegħu fi żmien 45 jum u, fi kwalunkwe każ, mhux iktar tard minn 60 jum wara d-data ta' stabbiliment tiegħu. Parti waħda tista' tippreżenta talba bil-miktub lit-tribunal biex jirrieżamina l-aspetti preċiżi tar-rapport *interim* fi żmien 7 ijiem min-notifika tar-rapport *interim*. Wara li jikkunsidra kwalunkwe kumment bil-miktub minghand il-Partijiet fir-rigward tar-rapport *interim*, it-tribunal jista' jimmodifika r-rapport tiegħu u jwettaq kwalunkwe eżami ulterjuri jekk iqis li jkun xieraq. Is-sejbiet tad-deċiżjoni finali għandhom jinkludu diskussjoni suffiċjenti tal-argumenti li jkun tressqu fl-istadju tar-rieżami *interim*, u għandhom iwieġbu b'mod ċar il-mistoqsijiet u l-osservazzjonijiet tal-Partijiet.
10. It-tribunal għandu jinnotifika d-deċiżjoni finali lill-Partijiet fi żmien 120 jum mid-data ta' stabbiliment tiegħu. Fejn jikkunsidra li dik l-iskadenza ma tistax tiġi ssodisfata, il-President tat-tribunal għandu jinnotifika lill-Partijiet bil-miktub, u jiddikjara r-raġunijiet għad-dewmien u d-data li fiha t-tribunal qed jippjana li jinnotifika d-deċiżjoni tiegħu. Id-deċiżjoni fl-ebda ċirkostanza ma għandha tiġi nnotifikata iktar tard minn 150 jum wara d-data ta' stabbiliment tat-tribunal.
11. F'każijiet ta' urġenza, it-tribunal għandu jagħmel kull sforz biex jinnotifika d-deċiżjoni tiegħu fi żmien 60 jum mid-data ta' stabbiliment tiegħu. Fejn jikkunsidra li dik l-iskadenza ma tistax tiġi ssodisfata, il-President tat-tribunal għandu jinnotifika lill-Partijiet bil-miktub, u jiddikjara r-raġunijiet għad-dewmien u d-data li fiha t-tribunal qed jippjana li jinnotifika d-deċiżjoni tiegħu. Id-deċiżjoni fl-ebda ċirkostanza ma għandha tiġi nnotifikata iktar tard minn 75 jum wara d-data ta' stabbiliment tat-tribunal.
12. Il-Partijiet jistgħu jipprezentaw talbiet għal kjarifika tad-deċiżjoni finali fi żmien 10 ijiem wara li tiġi nnotifikata u kwalunkwe kjarifika li tingħata għandha tingħareġ fi żmien 15-il jum minn tali talba.
13. Jekk it-tribunal jstabbilixxi li kien hemm ksur ta' dan il-Ftehim u l-Parti responsabbli ma tikkonformax mad-deċiżjoni finali tat-tribunal, jew ma tilhaqx ftehim mal-Parti l-oħra fir-rigward ta' soluzzjoni sodisfaċenti għaž-żewġ Partijiet fi żmien 40 jum min-notifika tad-deċiżjoni finali tat-tribunal, il-Parti l-oħra tista' tissospendi l-applikazzjoni ta' benefiċċji komparabbli li jfegġu minn dan il-Ftehim jew tista' tissospendi parzjalment jew, jekk ikun mehtieġ, għalkollox l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim sa meta l-Parti responsabbli tikkonforma mad-deċiżjoni finali tat-tribunal jew il-Partijiet jilhqu ftehim fir-rigward ta' soluzzjoni sodisfaċenti għaž-żewġ Partijiet.

*Artikolu 25***Miżuri ta' salvagwardja**

1. Jekk waħda mill-Partijiet tikkunsidra li l-Parti l-oħra ma ssodisfatx obbligu skont dan il-Ftehim, tista' tiehu l-miżuri ta' salvagwardja xierqa. Il-miżuri ta' salvagwardja għandhom ikunu ristretti fir-rigward tal-ambitu u d-durata tagħhom, għal dak li huwa strettament meħtieġ sabiex ikun hemm rimedju tas-sitwazzjoni jew sabiex jinżamm il-bilanċ ta' dan il-Ftehim. Għandha tingħata prijorità lil dawk il-miżuri li jfixklu l-inqas il-funzjonament ta' dan il-Ftehim.
2. Parti li tkun qed tikkunsidra li tiehu miżuri ta' salvagwardja għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra permezz tal-Kumitat Kongunt u għandha tipprovdi l-informazzjoni rilevanti kollha.
3. Il-Partijiet għandhom jikkonsultaw minnufih lill-Kumitat Kongunt bl-għan li tinstab soluzzjoni aċċettabbli għal kulhadd.
4. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4(1)(c) u għall-Artikolu 5(1)(c), il-Parti kkonċernata ma tistax tiehu miżuri ta' salvagwardja qabel ma jkun għadda xahar wieħed mid-data tan-notifika skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, sakemm il-proċedura ta' konsultazzjoni skont il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu ma tkunx giet konkluża qabel l-iskadenza tal-limitu ta' żmien imsemmi.
5. Il-Parti kkonċernata għandha, mingħajr dewmien, tinnotifika l-miżuri meħuda lill-Kumitat Kongunt u għandha tipprovdi l-informazzjoni rilevanti kollha.
6. Kwalunkwe azzjoni meħuda skont it-termini ta' dan l-Artikolu għandha tiġi terminata malli l-Parti li ma tkunx issodisfat l-obbligi tissodisfa d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim.

*Artikolu 26***Relazzjoni ma' ftehimiet oħra**

1. Waqt il-perijodu ta' applikazzjoni proviżorja skont l-Artikolu 30, il-ftehimiet u l-arranġamenti bilaterali eżistenti bejn l-Armenja u l-Istati Membri tal-UE li jkunu fis-seħħ meta jiġi ffirmat dan il-Ftehim għandhom jiġu sospiżi, għajr fil-każ previst fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.
2. Minkejja l-paragrafi 1 u 3 u diment li ma jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni bejn it-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni Ewropea abbażi tan-nazzjonalità:
  - (a) id-drittijiet eżistenti u d-dispożizzjonijiet jew it-trattamenti iktar favorevoli fir-rigward tas-sjieda, tad-drittijiet tat-traffiku, tal-kapaċità, tal-frekwenzi, tat-tip jew tat-tibdil tal-ingenju/i tal-ajru, tal-code-sharing u tal-ipprezzar skont il-ftehimiet jew l-arranġamenti bilaterali bejn l-Armenja u l-Istati Membri tal-UE li jkunu fis-seħħ meta jiġi ffirmat dan il-Ftehim u li mhumiex koperti jew li huma iktar favorevoli jew flessibbli f'termini ta' libertà għat-trasportaturi bl-ajru kkonċernati milli skont dan il-Ftehim, jistgħu jkomplu jiġu eżerċitati;
  - (b) tilwima bejn il-Partijiet dwar jekk id-dispożizzjonijiet jew it-trattamenti skont il-ftehimiet jew l-arranġamenti bilaterali bejn l-Armenja u l-Istati Membri tal-UE humiex iktar favorevoli jew flessibbli għandha tiġi solvuta fil-qafas tal-mekkanizmu għar-riżoluzzjoni tat-tilwim previst fl-Artikolu 24. It-tilwimiet fir-rigward ta' kif tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn dispożizzjonijiet jew trattamenti kunfligġenti għandha wkoll tiġi solvuta fil-qafas tal-mekkanizmu għar-riżoluzzjoni tat-tilwim previst fl-Artikolu 24.
3. Mad-dhul fis-seħħ skont l-Artikolu 30 u soġġett għall-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, dan il-Ftehim għandu jipprevali fuq id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-ftehimiet u l-arranġamenti bilaterali eżistenti bejn l-Armenja u l-Istati Membri tal-UE li jkunu fis-seħħ meta jiġi ffirmat dan il-Ftehim.
4. Jekk il-Partijiet isiru partijiet għal xi ftehim multilaterali, jew japprovaw deċiżjoni adottata mill-ICAO jew minn xi organizzazzjoni internazzjonali oħra, li jindirizzaw il-kwistjonijiet koperti b'dan il-Ftehim, huma għandhom jikkonsultaw fil-pront fil-Kumitat Kongunt skont l-Artikolu 23 sabiex jiġi stabbilit jekk ikunx jenhtieg li dan il-Ftehim jiġi rrevedut sabiex jitqiesu tali żviluppi.

*Artikolu 27***Emendi**

1. Kwalunkwe emenda ghal dan il-Ftehim ghandha tigi miftiehma bejn il-Partijiet b'konformità mal-konsultazzjonijiet li jkunu saru skont l-Artikolu 23. L-emendi għandhom jidhlu fis-sehh skont it-termini stabbiliti fl-Artikolu 30.
2. Jekk waħda mill-Partijiet tkun tixtieq temenda d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, għandha tinnotifika lill-Kumitat Kongunt b'din id-deċizjoni tagħha.
3. Il-Kumitat Kongunt jista', fuq proposta ta' waħda mill-Partijiet u skont dan l-Artikolu, jiddeciedi b'konsensus li jimmodifika l-Annessi ta' dan il-Ftehim.
4. Dan il-Ftehim għandu jkun minghajr preġudizzju għad-dritt ta' kull Parti, soġġett għall-konformità mal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni u mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim biex b'mod unilaterali tigi adottata leġislazzjoni ġdida jew tigi emendata l-leġislazzjoni eżistenti fil-qasam tat-trasport bl-ajru jew f'qasam assoċjat imsemmi fl-Anness II.
5. Meta waħda mill-Partijiet tkun qed tikkunsidra xi leġislazzjoni jew xi emenda ġdida għall-leġislazzjoni eżistenti tagħha fil-qasam tat-trasport bl-ajru jew f'qasam assoċjat imsemmi fl-Anness II, għandha tinforma lill-Parti l-oħra kif ikun xieraq u possibbli. Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet, jista' jsehh skambju ta' fehmiet fil-Kumitat Kongunt.
6. Kull Parti għandha, b'mod regolari u malli jkun xieraq, tinforma lill-Parti l-oħra b'xi leġislazzjoni jew b'xi emenda ġdida adottata fil-leġislazzjoni eżistenti tagħha fil-qasam tat-trasport bl-ajru jew f'qasam assoċjat imsemmi fl-Anness II. Fuq talba ta' kwalunkwe Parti, fi żmien 60 jum minn mindu tkun saret dik it-talba, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq skambju ta' fehmiet dwar l-implikazzjonijiet ta' tali leġislazzjoni jew emenda ġdida għall-funzjonament kif suppost ta' dan il-Ftehim.
7. Wara l-iskambju ta' fehmiet imsemmi fil-paragrafu 6, il-Kumitat Kongunt għandu:
  - (a) jadotta deċizjoni li tirrevedi l-Anness II sabiex jintegra fih, jekk ikun meħtieġ abbażi ta' reciprocità, il-leġislazzjoni jew l-emenda l-ġdida inkwistjoni;
  - (b) jadotta deċizjoni b'tali mod li l-leġislazzjoni jew l-emenda l-ġdida inkwistjoni għandha titqies b'hal konformi ma' dan il-Ftehim; jew
  - (c) jirrakkomanda kwalunkwe miżura oħra, li trid tigi adottata fi żmien raġonevoli, sabiex jiġi ssalvagwardjat il-funzjonament kif suppost ta' dan il-Ftehim.

*Artikolu 28***Terminazzjoni**

Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista', fi kwalunkwe żmien, tagħti avviż bil-miktub, permezz ta' mezzi diplomatiċi, lill-Parti l-oħra dwar id-deċizjoni tagħha li ttejjm dan il-Ftehim. Tali avviż għandu jintbagħat b'mod simultanju lill-ICAO u lis-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti.

Dan il-Ftehim għandu jintemm f'nofsillejl GMT fl-aħħar tal-istaġun tat-traffiku tal-Assoċjazzjoni Internazzjonali tat-Trasport bl-Ajru (IATA) bis-sehh sena waħda wara d-data tal-avviż ta' terminazzjoni bil-miktub, sakemm l-avviż ma jiġix irritat bi ftehim bejn il-Partijiet qabel jintemm dan il-perijodu.

*Artikolu 29***Reġistrazzjoni**

Dan il-Ftehim u kwalunkwe emenda tiegħu għandhom jiġu rreġistrati mal-Kunsil tal-ICAO, skont l-Artikolu 83 tal-Konvenzjoni, u mas-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti, skont l-Artikolu 102 tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti, wara d-dhul fis-sehh tagħhom.

*Artikolu 30***Dhul fis-seħh u applikazzjoni proviżorja**

1. Dan il-Ftehim għandu jkun soġġett għal ratifika jew għal approvazzjoni mill-Partijiet skont il-proċeduri tagħhom stess. L-istrumenti tar-ratifika jew tal-approvazzjoni għandhom jiġu ddepożitati mad-Depożitarju, li għandu jinnotifika lill-Parti l-oħra b'dan.
2. Is-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea għandu jkun id-Depożitarju ta' dan il-Ftehim.
3. Il-Ftehim għandu jidhol fis-seħh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara n-notifika mid-Depożitarju lill-Partijiet li tikkonferma l-wasla tal-aħhar strument ta' ratifika jew ta' approvazzjoni.
4. Minkejja l-paragrafu 3, il-Partijiet jaqblu li japplikaw dan il-Ftehim b'mod proviżorju, kif stabbilit fil-paragrafu 5, skont il-proċeduri interni u l-leġiżlazzjoni domestika rispettivi tagħhom kif ikun applikabbli.
5. L-applikazzjoni proviżorja għandha tkun effettiva mill-ewwel jum tat-tieni xahar wara n-notifika mid-Depożitarju lill-Partijiet li tikkonferma l-wasla ta' dawn li ġejjin:
  - (a) in-notifika mill-Unjoni Ewropea dwar it-tlestija tal-proċeduri rilevanti tal-Unjoni Ewropea u tal-Istati Membri tagħha u li huma meħtieġa għal dan l-għan; u
  - (b) l-istrument ta' ratifika jew ta' approvazzjoni depożitati mill-Armenja kif imsemmi fil-paragrafu 1.

*Artikolu 31***Test awtentiku**

Dan il-Ftehim huwa mfassal duplikament bil-Bulgaru, biċ-Ċek, bid-Daniż, bl-Estonjan, bil-Finlandiż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bil-Grieg, bl-Ingliż, bl-Irlandiż, bil-Kroat, bil-Latvjan, bil-Litwan, bil-Malti, bin-Netherlandiż, bil-Pollakk, bil-Portugiż, bir-Rumen, bis-Slovakk, bis-Sloven, bl-Ispanjol, bit-Taljan, bl-Ungeriz, bl-Iżvediż u bl-Armen, fejn kull test huwa ugwalment awtentiku.

Fil-każ ta' kwalunkwe divergenza bejn il-verżjonijiet lingwistiċi, il-Kumitat Kongunt għandu jiddeċiedi dwar il-lingwa tat-test li trid tintuża.

B'XIEHDA TA' DAN, il-Plenipotenżjarji sottoskritti, debitament awtorizzati li jagħmlu dan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Съставено в Брюксел на петнадесети ноември две хиляди двадесет и първа година.

Hecho en Bruselas, el quince de noviembre de dos mil veintiuno.

V Bruselu dne patnáctého listopadu dva tisíce dvacet jedna.

Udfærdiget i Bruxelles den femtende november to tusind og enogtyve.

Geschehen zu Brüssel am fünfzehnten November zweitausendeinundzwanzig.

Kahe tuhante kahekümne esimese aasta novembrikuu viieteistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα πέντε Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι ένα.

Done at Brussels on the fifteenth day of November in the year two thousand and twenty one.

Fait à Bruxelles, le quinze novembre deux mille vingt et un.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an cúigiú lá déag de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle fiche agus a haon.

Sastavljeno u Bruxellesu petnaestog studenoga godine dvije tisuće dvadeset prve.

Fatto a Bruxelles, addì quindici novembre duemilaventuno.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit pirmā gada piecpadsmitajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt pirmų metų lapkričio penkioliką dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-huszonegyedik év november havának tizenötödik napján.

Magħmul fi Brussell, fil-ħmistax-il jum ta' Novembru fis-sena elfejn u wiehed u ghoxrin.

Gedaan te Brussel, vijftien november tweeduizend eenentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia piętnastego listopada roku dwa tysiące dwudziestego pierwszego.

Feito em Bruxelas, em quinze de novembro de dois mil e vinte e um.

Ħntocmit la Bruxelles la cincisprezece noiembrie două mii douăzeci și unu.

V Bruseli pätnásteho novembra dvetisícdvadsaťjeden.

V Bruslju, dne petnajstega novembra leta dva tisoč enainvajset.

Tehty Brysselissä viidentenätoista päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäyksi.

Som skedde i Bryssel den femtonde november år tjugohundratjugoett.

Կատարված՝ Բրյուսելում երկու հազար քսանմեկ թվականի նոյեմբերի տասնհինգին:

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

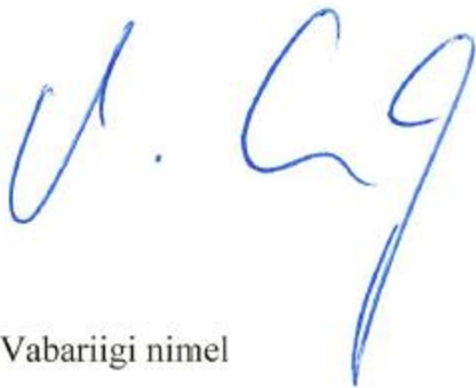
Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

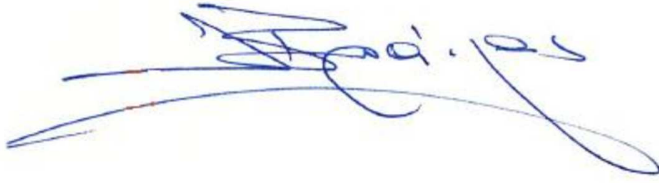
Eesti Vabariigi nimel

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

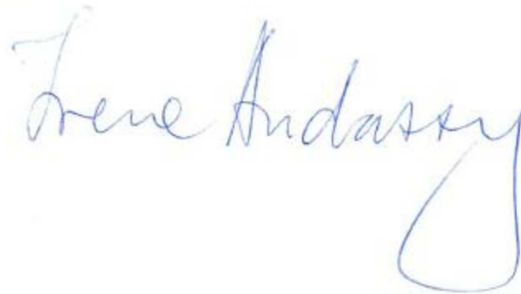
Por el Reino de España

Pour la République française

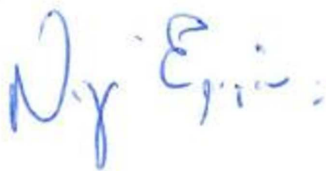
Za Republiku Hrvatsku

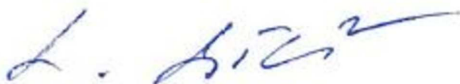
Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Nikolaus Janda

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Andrzej Sado

Pela República Portuguesa

Nuno Brito

Pentru România

Lothar C

Za Republiko Slovenijo

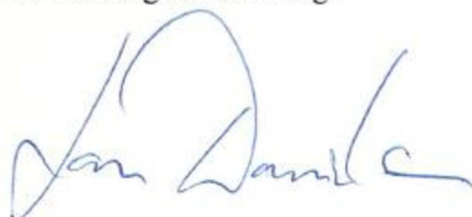
Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Հայաստանի Հանրապետության կողմից՝

ANNEX I

DISPOŻIZZJONIJIET TRANŻIZZJONALI

1. Il-konformità tal-Armenja mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji kollha b'rabta mat-trasport bl-ajru speċifikati fl-Anness II, għajr il-legiżlazzjoni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni speċifikata fl-Anness II, Parti C, għandha tkun is-sugġett ta' evalwazzjoni taht ir-responsabbiltà tal-Unjoni Ewropea li għandha tiġi vvalidata b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt. Tali evalwazzjoni għandha titwettaq mhux iktar tard minn sentejn wara d-dhul fis-sehħ ta' dan il-Ftehim.
2. Minkejja l-Artikolu 3, id-drittijiet maqbula u r-rotot speċifikati ta' dan il-Ftehim ma għandhomx jinkludu, sal-mument tal-adozzjoni tad-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1, id-dritt għat-trasportaturi bl-ajru taż-żewġ Partijiet biex jeżerċitaw id-drittijiet tal-hames libertà għajr dawk li diġà jkunu ngħataw skont il-ftehimiet bilaterali bejn l-Armenja u l-Istati Membri tal-UE, inkluż għat-trasportaturi bl-ajru tal-Armenja bejn il-punti fit-territorju tal-Unjoni Ewropea.

Mal-adozzjoni tad-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1, it-trasportaturi bl-ajru taż-żewġ Partijiet għandhom ikunu intitolati jeżerċitaw id-drittijiet tal-hames libertà, inkluż għat-trasportaturi bl-ajru tal-Armenja bejn il-punti fit-territorju tal-Unjoni Ewropea skont l-Artikolu 3.
3. Il-konformità tal-Armenja mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji kollha b'rabta mal-legiżlazzjoni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni speċifikata fl-Anness II, Parti C, għandha tkun is-sugġett ta' evalwazzjoni taht ir-responsabbiltà tal-Unjoni Ewropea li għandha tiġi vvalidata b'deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt. Tali evalwazzjoni għandha titwettaq mhux iktar tard minn tliet snin wara d-dhul fis-sehħ ta' dan il-Ftehim. Sadanittant, l-Armenja għandha timplimenta d-Dokument 30 tal-Konferenza Ewropea tal-Avjazzjoni Ċivili.
4. Mal-adozzjoni tad-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 3, il-parti kunfidenzjali tal-legiżlazzjoni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni speċifikata fl-Anness II, Parti C, ta' dan il-Ftehim għandha ssir disponibbli għall-awtorità xierqa tal-Armenja, soġġett għal ftehim dwar l-iskambju ta' informazzjoni sensittiva, inkluża informazzjoni kklassifikata tal-UE.
5. It-tranżizzjoni gradwali tal-Armenja lejn l-applikazzjoni shiħa tal-legiżlazzjoni tal-Unjoni Ewropea b'rabta mat-trasport bl-ajru speċifikata fl-Anness II tista' tkun soġġetta għal valutazzjonijiet regolari. Il-valutazzjonijiet għandhom jitwettqu mill-Kummissjoni Ewropea f'kooperazzjoni mal-Armenja.
6. Mid-data tad-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1, l-Armenja se tapplika regoli dwar l-operat tal-hruġ tal-liċenzji li huma sostanzjalment ekwivalenti għal dawk li jinsabu fil-Kapitolu II tar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 dwar regoli komuni għall-operat ta' servizzi tal-ajru fil-Komunità. Id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4(3) fir-rigward tar-rikonnoxximent reċiproku tal-istabbiliment tal-idoneità jew taċ-ċittadinanza mill-awtoritajiet kompetenti tal-Armenja għandhom jiġu applikati mill-awtoritajiet kompetenti tal-Unjoni Ewropea malli l-Kumitat Kongunt jikkonferma l-applikazzjoni shiħa mill-Armenja ta' tali regoli dwar l-operat tal-hruġ tal-liċenzji.
7. Mingħajr preġudizzju għal deċiżjoni fil-Kumitat Kongunt jew skont l-Artikolu 25, l-ajrunavigabbiltà ta' inġenji tal-ajru rreġistrati fir-reġistru Armen u li jintużaw minn operaturi taht il-kontroll regolatorju tal-Armenja, li ma jkunx inħarġilhom ċertifikat tat-tip mill-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea (EASA) skont il-legiżlazzjoni rilevanti tal-UE fl-Anness II, Parti B, tista' tiġi ġestita taht ir-responsabbiltà tal-awtoritajiet kompetenti Armeni skont ir-rekwiżiti nazzjonali applikabbli tal-Armenja sa mhux iktar tard mill-1 ta' Jannar 2023, diment li l-inġenji tal-ajru jikkonformaw mal-istandards internazzjonali dwar is-sikurezza li ġew stabbiliti skont il-Konvenzjoni. Tali inġenji tal-ajru ma għandhom jibbenefikaw minn ebda dritt mogħti skont dan il-Ftehim u ma għandhomx joperaw fuq rotot tal-ajru lejn l-Unjoni Ewropea, minnha jew fiha.

ANNEX II

(Soġġett għal aġġornament regolari)

REGOLI APPLIKABBLI GHALL-AVJAZZJONI ĊIVILI

Għandu jkun hemm konformità mar-rekwiżiti u mal-istandards regolatorji tad-dispożizzjonijiet applikabbli tal-atti li ġejjin skont dan il-Ftehim, sakemm ma jiġix speċifikat mod ieħor f'dan l-Anness jew fl-Anness I. Fejn ikun meħtieġ, f'dan l-Anness ġew stabbiliti adattamenti speċifiċi għal kull att individwali:

A. AĊĊESS GĦAS-SUQ U KWISTJONIJIET ANĊILLARI

Nru 1008/2008

Ir-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 dwar regoli komuni għall-operat ta' servizzi tal-ajru fil-Komunità

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 2, 23(1), 24 u l-Anness I, kif ukoll il-Kapitolu II b'konformità mal-paragrafu 6 tal-Anness I għal dan il-Ftehim.

Nru 785/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 785/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar ir-rekwiżiti tal-assigurazzjoni tat-trasportaturi tal-ajru u l-operaturi tal-ajruplani, kif emendat bi:

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 285/2010 tas-6 ta' April 2010

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 8.

Nru 2009/12

Id-Direttiva 2009/12/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2009 dwar l-imposti tal-ajruporti

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11.

Nru 96/67

Id-Direttiva tal-Kunsill 96/67/KE tal-15 ta' Ottubru 1996 dwar l-aċċess għas-suq tal-groundhandling fl-ajruporti tal-Komunità

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 9, 11 sa 21 u l-Anness; fir-rigward tal-applikazzjoni tal-Artikolu 20(2), it-terminu "il-Kummissjoni" għandu jinqara "il-Kumitat Kongunt".

Nru 80/2009

Ir-Regolament (KE) Nru 80/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Jannar 2009 dwar Kodiċi ta' Kondotta għal sistemi ta' rizervazzjoni kompjuterizzata u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2299/89

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11 u l-Annessi.

B. SIKUREZZA TAL-AVJAZZJONI

Sikurezza tal-avjazzjoni ċivili u r-Regolament Baziku tal-EASA

Nru 216/2008

Ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Frar 2008 dwar regoli komuni fil-kamp tal-avjazzjoni ċivili u li jistabbilixxi Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni, u li jhassar id-Direttiva tal-Kunsill 91/670/KEE, ir-Regolament (KE) Nru 1592/2002 u d-Direttiva 2004/36/KE, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 690/2009 tat-30 ta' Lulju 2009

— bir-Regolament (KE) Nru 1108/2009,

Id-dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 3 (l-ewwel paragrafu biss) u l-Anness

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 6/2013 tat-8 ta' Jannar 2013

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/4 tal-5 ta' Jannar 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 68 għajr l-Artikolu 65, it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 69(1), 69(4) u l-Annessi I sa VI.

Nru 319/2014

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 319/2014 tas-27 ta' Marzu 2014 dwar drittijiet u hlasijiet imposti mill-Aġenzija Ewropea tas-Sigurtà tal-Avjazzjoni, u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 593/2007

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 17 u l-Anness.

Nru 646/2012

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 646/2012 tas-16 ta' Lulju 2012 li jstabilixxi regoli dettaljati dwar multi u hlasijiet penali perjodiċi skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 25.

Nru 104/2004

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 104/2004 tat-22 ta' Jannar 2004 li jniżżel ir-regoli dwar l-organizzazzjoni u l-kompożizzjoni tal-Bord tal-Appell tal-Aġenzija tas-Sigurtà tal-Avjazzjoni Ewropea

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 7 u l-Anness.

Operazzjonijiet tal-ajru

Nru 965/2012

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 965/2012 tal-5 ta' Ottubru 2012 li jstabilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-operazzjonijiet bl-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, kif emendat:

- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 800/2013 tal-14 ta' Awwissu 2013
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 71/2014 tas-27 ta' Jannar 2014
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 83/2014 tad-29 ta' Jannar 2014
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 379/2014 tas-7 ta' April 2014
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/140 tad-29 ta' Jannar 2015
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1329 tal-31 ta' Lulju 2015
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/640 tat-23 ta' April 2015
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/2338 tal-11 ta' Diċembru 2015
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/1199 tat-22 ta' Lulju 2016
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/363 tal-1 ta' Marzu 2017

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 9a, l-Annessi I sa VIII.

Il-membri tal-ekwipaġġ tal-ajru

Nru 1178/2011

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1178/2011 tat-3 ta' Novembru 2011 li jstabilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-ekwipaġġi tal-ajruplani tal-avjazzjoni ċivili skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, kif emendat:

- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 290/2012 tat-30 ta' Marzu 2012
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 70/2014 tas-27 ta' Jannar 2014
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 245/2014 tat-13 ta' Marzu 2014
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/445 tas-17 ta' Marzu 2015
- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/539 tas-6 ta' April 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11, l-Annessi I sa IV.

Investigazzjoni tal-aċċidenti

Nru 996/2010

Ir-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ottubru 2010 dwar l-investigazzjoni u l-prevenzjoni ta' aċċidenti u incidenti fl-avjazzjoni ċivili u li jhassar id-Direttiva 94/56/KE, kif emendat:

— bir-Regolament (UE) Nru 376/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 23, għajr l-Artikolu 7(4) u l-Artikolu 19 (imhassra bir-Regolament (UE) Nru 376/2014).

Nru 2012/780

Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2012/780 tal-5 ta' Diċembru 2012 dwar id-drittijiet ta' aċċess għar-Repożitorju Ċentrali Ewropew tar-Rakkomandazzjonijiet dwar is-Sikurezza u t-tweġibiet tagħhom stabbilit bl-Artikolu 18(5) tar-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-investigazzjoni u l-prevenzjoni ta' aċċidenti u incidenti fis-settur tal-avjazzjoni ċivili u li jhassar id-Direttiva 94/56/KE

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 5.

Ajrunavigabbiltà inizjali

Nru 748/2012

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 748/2012 tat-3 ta' Awwissu 2012 li jstabbilixxi regoli ta' implimentazzjoni għaċ-ċertifikazzjoni tal-airworthiness u ambjentali ta' inġenji tal-ajru u ta' prodotti, partijiet u tagħmir relatati, kif ukoll għaċ-ċertifikazzjoni ta' organizzazzjonijiet relatati mad-diżinn u l-produzzjoni, kif emendat bi:

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 7/2013 tat-8 ta' Jannar 2013

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 69/2014 tas-27 ta' Jannar 2014

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1039 tat-30 ta' Ġunju 2015

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/5 tal-5 ta' Jannar 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, l-Anness I.

Ajrunavigabbiltà kontinwa

Nru 1321/2014

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1321/2014 tas-26 ta' Novembru 2014 dwar il-kontinwità tal-ajrunavigabbiltà ta' inġenji tal-ajru u prodotti, partijiet u tagħmir ajrunawtiċi, u dwar l-approvazzjoni ta' organizzazzjonijiet u persunal involut f'dan ix-xogħol, kif emendat bi:

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1088 tat-3 ta' Lulju 2015

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/1536 tas-16 ta' Settembru 2015

— Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2017/334 tas-27 ta' Frar 2017

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 6, l-Annessi I sa IV.

Speċifikazzjonijiet addizzjonali tal-ajrunavigabbiltà

Nru 2015/640

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/640 tat-23 ta' April 2015 dwar l-ispeċifikazzjonijiet addizzjonali tal-ajrunavigabbiltà għal tip partikolari ta' operazzjonijiet u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 965/2012

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 5 u l-Annessi.

Ajrudromi

Nru 139/2014

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 139/2014 tat-12 ta' Frar 2014 li jstabbilixxi rekwiżiti u proċeduri amministrattivi b'rabta mal-ajrudromi skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, l-Annessi I sa IV.

Operaturi minn Pajjiżi Terzi

Nru 452/2014

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 452/2014 tad-29 ta' April 2014 li jstabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-operazzjonijiet tal-ajru ta' pajjiżi terzi skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 4 u l-Annessi 1 u 2.

Ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru

Nru 2015/340

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/340 tal-20 ta' Frar 2015 li jstabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati maċ-ċertifikati u l-liċenzji tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 u li jhassar ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 805/2011

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, l-Annessi I sa IV.

Nru 2017/373

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/373 tal-1 ta' Marzu 2017 li jstabbilixxi r-rekwiżiti komuni għall-fornituri ta' servizzi fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru/tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u funzjonijiet oħrajn tan-network tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-sorveljanza tagħhom, iħassar ir-Regolament (KE) Nru 482/2008, ir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011, (UE) Nru 1035/2011 u (UE) 2016/1377 u jemenda r-Regolament (UE) Nru 677/2011

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10 u l-Annessi.

Rappurtar tal-okkorrenzi

Nru 376/2014

Ir-Regolament (UE) Nru 376/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 dwar ir-rappurtar, l-analiżi u s-segwitu ta' okkorrenzi fl-avjazzjoni ċivili, li jemenda r-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jhassar id-Direttiva 2003/42/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u r-Regolamenti tal-Kummissjoni (KE) Nru 1321/2007 u (KE) Nru 1330/2007

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 7; l-Artikolu 9(3); l-Artikolu 10(2) sa (4); l-Artikolu 11(1) u (7); l-Artikolu 13, għajr l-Artikolu 13(9); l-Artikoli 14 sa 16; l-Artikolu 21 u l-Annessi I sa III.

Nru 2015/1018

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/1018 tad-29 ta' Ġunju 2015 li jstabbilixxi lista ta' klassifikazzjoni tal-okkorrenzi fl-avjazzjoni ċivili li għandhom jiġu rapportati b'mod mandatorju skont ir-Regolament (UE) Nru 376/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikolu 1 u l-Annessi I sa V.

Spezzjonijiet ta' standardizzazzjoni

Nru 628/2013

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 628/2013 tat-28 ta' Ġunju 2013 dwar metodi ta' operat tal-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni għat-tweqqif ta' spezzjonijiet ta' standardizzazzjoni u għall-monitoraġġ tal-applikazzjoni tar-regoli fir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament u tal-Kunsill u li jhassar ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 736/2006

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 26.

Lista tal-Unjoni Ewropea ta' trasportaturi tal-ajru soġġetti għal projbizzjoni tal-operat fl-Unjoni Ewropea għas-sikurezza tal-ajru

Nru 2111/2005

Ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2005 dwar l-istabbiliment ta' lista Komunitarja ta' kumpaniji tal-ajru li huma suġġetti għal projbizzjoni ta' operat fil-Komunità u li jinforma lill-passiġġieri tat-trasport bl-ajru dwar l-identità tal-kumpanija tal-ajru li topera, u li tħassar l-Artikolu 9 tad-Direttiva 2004/36/KE

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 13, 15 sa 16 u l-Anness.

Nru 473/2006

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 473/2006 tat-22 ta' Marzu 2006 li jistabbilixxi regoli ta' implimentazzjoni għal-lista Komunitarja ta' trasportaturi tal-ajru li huma suġġetti għal projbizzjoni tal-operat fil-Komunità msemmija fil-Kapitolu II tar-Regolament (KE) Nru 2111/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 6, l-Annessi A sa C.

Nru 474/2006

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 474/2006 tat-22 ta' Marzu 2006 li jistabbilixxi l-lista Komunitarja ta' kumpaniji tal-ajru li huma soġġetti għal projbizzjoni fuq l-operat fil-Komunità skont il-Kapitolu II tar-Regolament (KE) Nru 2111/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, kif emendat l-aħħar bi:

— Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/963 tas-16 ta' Ġunju 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: L-Artikoli 1 u 2, l-Annessi I u II.

Rekwiziti tekniċi u proċeduri amministrattivi fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili

Nru 3922/91

Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3922/91 tas-16 ta' Diċembru 1991 dwar l-armonizzazzjoni tal-htigijiet tekniċi u proċeduri amministrattivi fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili, kif emendat:

— bir-Regolament (KE) Nru 1899/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2006

— bir-Regolament (KE) Nru 1900/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Diċembru 2006

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 8/2008 tal-11 ta' Diċembru 2007

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 859/2008 tal-20 ta' Awwissu 2008

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, għajr l-Artikolu 4(1) u l-Artikolu 8(2), (it-tieni sentenza), l-Artikoli 12 sa 13 u l-Annessi I sa III

C. SIGURTÀ TAL-AVJAZZJONI

Nru 300/2008

Ir-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2008 dwar regoli komuni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 2320/2002

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 15, 18, 21 u l-Anness.

Nru 272/2009

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 272/2009 tat-2 ta' April 2009 li jissupplimenta l-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili stabbiliti fl-Anness tar-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 300/2008, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 297/2010 tad-9 ta' April 2010

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 720/2011 tat-22 ta' Lulju 2011

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1141/2011 tal-10 ta' Novembru 2011

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 245/2013 tad-19 ta' Marzu 2013

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 2 u l-Anness.

Nru 1254/2009

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1254/2009 tat-18 ta' Diċembru 2009 li jstabilixxi l-kriterji li jippermettu lill-Istati Membri jidderogaw mill-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili u jadottaw miżuri alternattivi tas-sigurtà, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/2096 tat-30 ta' Novembru 2016

Nru 18/2010

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 18/2010 tat-8 ta' Jannar 2010 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill f'dak li għandu x'jaqsam ma' speċifikazzjonijiet għall-programmi nazzjonali ta' kontroll tal-kwalità fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili

Nru 2015/1998

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 2015/1998 tal-5 ta' Novembru 2015 li jistipula miżuri dettaljati għall-implimentazzjoni tal-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni, kif emendat:

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/2426 tat-18 ta' Diċembru 2015

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/815 tat-12 ta' Mejju 2017

Nru 2015/8005

Id-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni C(2015) 8005 tas-16 ta' Novembru 2015 li tistipula miżuri dettaljati għall-implimentazzjoni tal-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni li fihom it-tagħrif imsemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 18 tar-Regolament (KE) Nru 300/2008, kif emendata:

— bid-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni C(2017) 3030 tal-15 ta' Mejju 2017

Nru 72/2010

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 72/2010 tas-26 ta' Jannar 2010 li jstabilixxi proċeduri biex jitwettqu spezzjonijiet mill-Kummissjoni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni, kif emendat:

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/472 tal-31 ta' Marzu 2016

D. ĠESTJONI TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU

Nru 549/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 549/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 li jipprekrivi l-qafas għall-ħolqien tal-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament qafas), kif emendat:

— bir-Regolament (KE) Nru 1070/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009*

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 4, 6, 9 sa 13.

Nru 550/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 550/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar il-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni tal-ajru fl-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament dwar il-forniment ta' servizz), kif emendat:

— bir-Regolament (KE) Nru 1070/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009*

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 18, l-Anness I.

Nru 551/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 551/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-organizzazzjoni u l-użu tal-ispazju tal-ajru fl-Ajru Uniku Ewropew (ir-Regolament tal-ispazju tal-ajru), kif emendat:

— bir-Regolament (KE) Nru 1070/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009*

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 9.

Nru 552/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 552/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-interoperabilità tax-Xibka Ewropea ta' Amministrazzjoni ta' Traffiku tal-Ajru (ir-Regolament ta' interoperabilità), kif emendat:

— bir-Regolament (KE) Nru 1070/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009 (*)

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, l-Annessi I sa V.

Prestazzjoni u impożizzjoni ta' tariffi

Nru 390/2013

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 390/2013 tat-3 ta' Mejju 2013 li jstabbilixxi skema ta' prestazzjoni għas-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru u għall-funzjonijiet tan-network

Nru 391/2013

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 391/2013 tat-3 ta' Mejju 2013 li jstabbilixxi skema komuni ta' imposti għas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru

Funzjonijiet tan-network

Nru 677/2011

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 677/2011 tas-7 ta' Lulju 2011 li jstabbilixxi regoli dettaljati għall-implimentazzjoni tal-funzjonijiet tan-network tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (ATM) u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 691/2010, kif emendat.

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 970/2014 tat-12 ta' Settembru 2014

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/373 tal-1 ta' Marzu 2017

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 25 u l-Annessi.

Nru 255/2010

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 255/2010 tal-25 ta' Marzu 2010 li jstabbilixxi regoli komuni dwar il-ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru, kif emendat:

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 tas-26 ta' Settembru 2012

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1006 tat-22 ta' Ġunju 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 15 u l-Annessi.

Nru 2011/4130

Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 4130 tas-7 ta' Lulju 2011 dwar in-nomina ta' Maniġer tan-Network għall-funzjonijiet tan-network tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (ATM) tal-ajru uniku Ewropew

Interoperabbiltà

Nru 1032/2006

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1032/2006 tas-6 ta' Lulju 2006 li jstipula rekwiżiti għal sistemi awtomatiċi għall-iskambju ta' tagħrif dwar it-titjriet bejn ċentri tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru għall-iskopijiet ta' notifikazzjoni, koordinazzjoni u trasferiment ta' titjriet, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 30/2009 tas-16 ta' Jannar 2009

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 9, l-Annessi I sa V.

Nru 1033/2006

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1033/2006 tal-4 ta' Lulju 2006 li jstabbilixxi r-rekwiżiti dwar proċeduri għal pjanijiet ta' titjriet fil-fażi ta' qabel it-titjira għall-Ajru Uniku Ewropew, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 929/2010 tat-18 ta' Ottubru 2010

(*) Għar-Regolament (KE) Nru 1070/2009 – dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 4, għajr l-Artikolu 1(4)

- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 tas-26 ta' Settembru 2012
- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 428/2013 tat-8 ta' Mejju 2013
- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/2120 tat-2 ta' Diċembru 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 5 u l-Anness.

Nru 633/2007

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 633/2007 tas-7 ta' Ġunju 2007 li jstipula rekwiżiti għall-applikazzjoni ta' protokoll ta' trasferiment ta' messagg tat-titjira użat għan-notifika, il-koordinazzjoni u t-trasferiment ta' titjiriet bejn ċentri ta' kontroll tat-traffiku tal-ajru, kif emendat:

- bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 283/2011 tat-22 ta' Marzu 2011

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 6, l-Annessi I sa IV.

Nru 29/2009

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 29/2009 tas-16 ta' Jannar 2009 li jstabilixxi rekwiżiti dwar servizzi ta' kollegament tad-data għall-Ajru Uniku Ewropew, kif emendat:

- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/310 tas-26 ta' Frar 2015

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 14, l-Annessi I sa III.

Nru 262/2009

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 262/2009 tat-30 ta' Marzu 2009 li jstabilixxi l-htigijiet għall-allokkazzjoni koordinata u għall-użu ta' kodiċijiet tal-interrogatur Mode S għall-Ajru Uniku Ewropew, kif emendat:

- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/2345 tal-14 ta' Diċembru 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 12, l-Annessi I sa VI.

Nru 73/2010

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 73/2010 tas-26 ta' Jannar 2010 li jstipula r-rekwiżiti dwar il-kwalità tad-data ajrunawtika u l-informazzjoni ajrunawtika għall-Ajru Uniku Ewropew, kif emendat:

- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1029/2014 tas-26 ta' Settembru 2014

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 13, l-Annessi I sa X.

Nru 1206/2011

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1206/2011 tat-22 ta' Novembru 2011 li jstabilixxi rekwiżiti dwar l-identifikazzjoni ta' inġenji tal-ajru għas-sorveljanza fl-Ajru Uniku Ewropew

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 11, l-Annessi I sa VII.

Nru 1207/2011

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1207/2011 tat-22 ta' Novembru 2011 li jstabilixxi rekwiżiti għall-prestazzjoni u l-interoperabilità tas-sorveljanza għall-Ajru Uniku Ewropew, kif emendat:

- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1028/2014 tas-26 ta' Settembru 2014
- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/386 tas-6 ta' Marzu 2017

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 14, l-Annessi I sa IX.

Nru 1079/2012

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1079/2012 tas-16 ta' Novembru 2012 li jstabilixxi rekwiżiti ta' spazjar bejn il-kanali ta' komunikazzjoni vokali għall-Ajru Uniku Ewropew, kif emendat:

- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 657/2013 tal-10 ta' Lulju 2013
- bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/2345 tal-14 ta' Diċembru 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 14, l-Annessi I sa V.

SESAR

Nru 219/2007

Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 219/2007 tas-27 ta' Frar 2007 dwar l-istabbiliment ta' Impriza Kongunta għall-iżvilupp tas-sistema Ewropea ta' generazzjoni ġdida għall-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (SESAR), kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1361/2008 tas-16 ta' Diċembru 2008

— bir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 721/2014 tas-16 ta' Ġunju 2014

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1(1), (2), (5) sa (7), 2, 3, 4(1) u l-Anness.

Nru 409/2013

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 409/2013 tat-3 ta' Mejju 2013 dwar id-definizzjoni ta' proġetti komuni, it-twaqqif ta' governanza u l-identifikazzjoni ta' incentivi li jappoġġjaw l-implimentazzjoni tal-Pjan Regolatorju Ewropew għall-Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 15.

Nru 716/2014

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 716/2014 tas-27 ta' Ġunju 2014 dwar l-istabbiliment tal-Proġett Pilota Komuni li jsostni l-implimentazzjoni tal-Pjan Regolatorju Ewropew għall-Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru

Spazju tal-ajru

Nru 2150/2005

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2150/2005 tat-23 ta' Diċembru 2005 li jistabbilixxi regoli komuni għall-użu flessibbli tal-ispazju tal-ajru

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 9 u l-Anness.

Nru 923/2012

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 tas-26 ta' Settembru 2012 li jistabbilixxi regoli komuni tal-ajru u dispożizzjonijiet operattivi dwar is-servizzi u l-proċeduri fin-navigazzjoni bl-ajru u li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1035/2011 u r-Regolamenti (KE) Nru 1265/2007, (KE) Nru 1794/2006, (KE) Nru 730/2006, (KE) Nru 1033/2006 u (UE) Nru 255/2010, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/340 tal-20 ta' Frar 2015,

— bir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2016/1185 tal-20 ta' Lulju 2016.

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, u l-Anness, inklużi l-appendiċijiet tiegħu.

Nru 1332/2011

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1332/2011 tas-16 ta' Diċembru 2011 li jistabbilixxi r-rekwiżiti komuni dwar l-użu tal-ispazju tal-ajru u l-proċeduri operattivi għall-evitar ta' kollizzjonijiet fl-ajru, kif emendat:

— bir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/583 tal-15 ta' April 2016

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 4 u l-Anness.

E. AMBJENT U STORBJU

Nru 2002/49

Id-Direttiva 2002/49/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2002 li tirrigwardja l-istudju u l-amministrazzjoni tal-ħsejjes ambjentali, kif emendata:

— bir-Regolament (KE) Nru 1137/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ottubru 2008

— bid-Direttiva tal-Kummissjoni (UE) Nru 2015/996 tad-19 ta' Mejju 2015

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 12, l-Annessi I sa VI.

Nru 2003/96

Id-Direttiva tal-Kunsill 2003/96/KE tas-27 ta' Ottubru 2003 li tirrifirma l-istruttura tal-Komunità dwar tassazzjoni fuq prodotti ta' enerġija u elettriku

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 14(1)(b) u 14(2).

Nru 2006/93

Id-Direttiva 2006/93/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2006 dwar ir-regolament tal-operazzjoni tal-ajruplani koperta mill-Parti II, il-Kapitolu 3, il-Volum 1 tal-Anness 16 tal-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, it-tieni edizzjoni (1988)

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 5, l-Annessi I u II.

Nru 598/2014

Ir-Regolament (UE) Nru 598/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 dwar l-istabiliment ta' regoli u proċeduri fir-rigward tal-introduzzjoni ta' restrizzjonijiet operattivi relatati mal-istorbju f'ajruporti tal-Unjoni fi hdan Approċċ Bilanċjat u li jhassar id-Direttiva 2002/30/KE

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 10, l-Annessi I u II.

F. PROTEZZJONI TAL-KONSUMATURI

Nru 2027/97

Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2027/97 tad-9 ta' Ottubru 1997 dwar ir-responsabbiltà ta' trasportaturi bl-ajru fl-eventwalità ta' incidenti, kif emendat:

— bir-Regolament (KE) Nru 889/2002 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Mejju 2002.

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 6 u l-Anness.

Nru 261/2004

Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Frar 2004 li jstabilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passiġġieri fil-każ li ma jithallewx jitilgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 16.

Nru 1107/2006

Ir-Regolament (KE) Nru 1107/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2006 dwar id-drittijiet ta' persuni b'diżabbiltà u ta' persuni b'mobbiltà mnaqqa meta jivvjaġġaw bl-ajru

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 1 sa 16, l-Annessi I u II.

G. ASPETTI SOĊJALI

Nru 89/391

Id-Direttiva tal-Kunsill 89/391/KEE tat-12 ta' Ġunju 1989 dwar l-introduzzjoni ta' mizuri sabiex jinkoraġġixxu titjib fis-sigurtà u s-saħħa tal-haddiema fuq ix-xogħol, kif emendata:

— bid-Direttiva 2007/30/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2007.

Dispożizzjonijiet applikabbli – skont kif ikun applikabbli għall-avjazzjoni ċivili: l-Artikoli 1 sa 16.

Nru 2000/79

Id-Direttiva tal-Kunsill 2000/79/KE tas-27 ta' Novembru 2000 dwar il-Ftehim Ewropew fuq l-Organizzazzjoni tal-Hinijiet tax-Xogħol ta' Haddiema Mobbli fl-Avjazzjoni Ċivili konkluz mill-Assoċjazzjoni tal-Linji tal-Ajru Ewropej (AEA), il-Federazzjoni Ewropea tal-Haddiema tat-Trasport (ETF), l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kabini tal-Piloti (ECA), l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Linji tal-Ajru Reġjonali (ERA) u l-Assoċjazzjoni Internazzjonali tat-Trasportazzjoni bl-Ajru (IACA)

Dispożizzjonijiet applikabbli: l-Artikoli 2 u 3 u l-Anness.

Nru 2003/88

Id-Direttiva 2003/88/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Novembru 2003 li tikkonċerna ċerti aspetti tal-organizzazzjoni tal-hin tax-xogħol

Dispożizzjonijiet applikabbli – skont kif ikun applikabbli għall-avjazzjoni ċivili: l-Artikoli 1 sa 20, 22 u 23.
